

DELO ŽIVLJENJE

glasilo delovne skupnosti tovarne obutve alpina žiri

LETNIK 18

ŠTEVILKA 11

ŽIRI, NOVEMBER 1979

Dan republike

Tisoč in tisočkrat ponavljamo besede.

Temelje naše državnosti, naše družbe, zibelke stalnega gibanja, nenehnega razvoja.

Prav zaradi tega Dan republike ni le spomin na najpomembnejši dogodek v zgodovini naših narodov, ki terja naše prizadevanje vsak dan, vsako uro, v vsaki sredini.

Pogosto naša misel ploduje, dejanja se pajo, plani se vrtijo.

Prav taki trenutki zahtevajo bistro misel, da dosadnji sadovi ne potonejo v blato vsakdanjega življenja, ki jih potopi v običajne rutine.

Naj nam tedaj ta dan, rojstvo republike, prinese svetlobo in jasnost 29. novembra 1943 omogoči, da jasno razločimo obzorja in vsakršne ovire, ki nas pri tem čakajo.

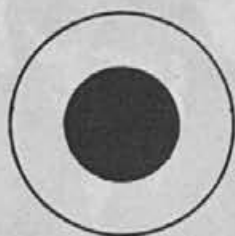
Danosti ni, so le plodovi dela uspešnosti. Ustvarjamo pa lahko, če vidimo nek skupni interes. Le s skupnim naporom lahko stvari napraviti ali pa odpravljati napake.

Desetletja, ki so za nami, potrjujejo to misel. Svetli cilji, ki smo jih vseskozi sledili, so že omogočili svetle trenutke delavcev. Tudi težav ni manjkalo, pa še jih bo. Kako pa bomo razreševali najtežje naloge, pa nam ni treba po zgledu daleč. Kar doma v Jugoslaviji, Sloveniji jih nikoli ni manjkalo.

Nekdaj so žrivovali delo in življenje, danes nam je treba le trdno misel in trdo ustvarjalno delo.

Rezultati so okrog nas ...

UREDNIŠTVO

Do konca leta – plan dosežen

Pri pregledu poslovanja v prvih devetih mesecih letošnjega leta ugotavljamo, da smo v našem tozdu nekaj odstotkov pod planom, tako količinsko kot vrednostno. V prvih devetih mesecih smo izdelali 217.880 parov zgornjih delov, kar je količinsko doseženo 96,3%, vrednostno pa 94,8%. V prvih šestih mesecih smo bili količinsko nad planom, vrednostno pa precej več pod planom kot pa smo sedaj. Vrednostni in količinski plan sta tesno povezana s strukturo zgornjih delov.

Za slabo doseganje plana je še vedno največji vzrok velika odsotnost z dela zaradi bolniškega staleža in porodniškega dopusta. Verjetno bo dosežena celoletna odsotnost z dela zaradi omenjenih vzrokov okrog trideset delavcev dnevno, kar pa je za sedem več kot v preteklem letu.

Včasih so nastopale težave tudi zaradi pomanjkanja materialov, zastojev zaradi tega pač ni bilo, pogojeno s tem pa je bilo večje premeščanje delavcev na delovnih opravilih.

Danes je še težko točno predvideti, kaj vse se bo zgodilo do konca leta, vendar upamo, da bomo plan do konca leta dosegli.

VINKO BOGATAJ

Bitka za večjo pogačo

izredno slab posluh do obremenitve gospodarstva.

Obveznosti naraščajo izredno hitro ter tako še bolj slabijo gospodarsko moč delovnih organizacij.

Stabilizacijski ukrepi, po katerih naj bi teklo gospodarstvo, so imeli močan vpliv na poslovanje in obnašanje tudi v Alpini. Zaostren finančni položaj in nelikvidnost poslovnih bank ter restrikcije na področju denarnih vlaganj je zahtevalo več lastnih sredstev in sredstev izven banke.

CELOTNI PRIHODEK:

Bruto produkt oziroma realizacija v vseh TOZD se je v prvih devetih mesecih letošnjega leta povečala v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta za 19%. Ob tem podatku je težko reči, koliko je bil promet večji zaradi fizičnega povečanja tržne proizvodnje, ki se je realizirala preko TOZD Prodaja na trgu, in koliko je povečan promet rezultat višjih cen.

V prvih 9 mesecih je bilo izdelano 974.725 parov obutve in 2.741.294 parov izdelkov iz plastičnih mas. V primerjavi z letom 1978 se je število izdelanih parov v obutvi povečalo za 8%, v plastiki pa za 7%, vendar pa to ni merilo za produktivnost, ker je proizvedena količina odvisna tudi od strukture izdelkov.

KOLIČINSKA PROIZ.

	v 1000 parih			
	Izdelani pari 1979	Indeks 79/78	Doseg plana	
Obutev Žiri	975	108	113	
Obutev G. vas	218	93	96	
Plastika	2.741	107	99	
Skupaj	3.934	103	102	

Številčni podatki kažejo, da je bilo poslovanje TOZD Obutev Žiri v prvih devetih mesecih uspešno, vendar bi lahko dosegli še boljše rezultate, če ne bi bilo ovir, ki so otežkočale proizvodnjo. Težave so bile s pomanjkanjem materiala na domačem trgu in težave pri uvozu. Poleg tega so cene osnovnemu materialu močno poskočile in presegle pričakovanja. Velik problem predstavljajo tudi majhne serije za izvoz, pri katerem dosegamo nizke cene, imamo pa visoke stroške.

V TOZD Obutev Gorenja vas je bil fizični obseg manjši za 7% kot posledica nepravčasne dobave materialov in zato precejšnje menjave dela v proizvodnji, kar je vplivalo na storilnost ter prevelika odsotnost z dela zaradi bolniške.

PRODAJA končnim kupcem, torej vrednostna prodaja, ki ne upošteva interne realizacije, je v prvih devetih mesecih letošnjega leta znašala 572 milijonov ND in predstavlja 19% povečanje. Preko poslovalnic je bilo prodanih vrednostno Alpinine in tuje obutve za 336 milijona ND obutve, kar je za 34% več kot lani v tem času (Planika 44%, Peko 30%).

Prodaja na debelo je bila večja za 120% in je znašala 102 milijona ND. Precej večja prodaja po tej poti je posledica večje prodaje v I. polletju kot posledica izpada izvoza.

Izvoz je v prvih devetih mesecih znašal vrednostno 134 milijona ND in je bil manjši kot lani. Izvozili smo 399.250 parov obutve in 15.823.000 PU podplatov. Tako je znašal izvoz v dolarjih 7.710.000 in sicer na konvertibilno področje 4 milij. 771.000. Izvoz je sicer še vedno pod lanskoletnim, vendar ni bojazni, da ne bi realizirali zastavljenega plana izvoza. Razveseljivo je tudi, da se večja delež konvertibilnega izvoza.

PORABLJENA SREDSTVA:

Porabljena sredstva so vsi stroški, ki so potrebni za doseg dohodka. Glede na leto 1978 so v prvih 9 mesecih porasli za 13% in znašajo torej 855.398.225 ND. Glavna postavka je strošek porabljenih surovin in materiala.

V prvih 9 mesecih je nabavna služba nabavila za 353 milijona ND, kar je vrednostno 30% več kot leta 1978, in sicer na domačem trgu za 277.870 milijona ND in iz uvoza za 75.260 milijona ND. Zaloge materiala so bile v povprečju za 41% večje kot leto poprej in so povprečno znašale kar 83 milj. ND, zato bi bilo temu področju nujno posvetiti posebno pozornost, zlasti še na predvidene ukrepe v letu 1980.

Vrednost zalog končnih izdelkov v skladišču obutve je bila 77 milijonov ND, v MPM pa 147 milijona ND, skupno torej 224 milij. ND. Količinsko pa je zaloga manjša kot lani, saj je bilo v skladišču 219.000 parov, v MPM pa 367.000 parov, oziroma je

Alpina kot celota imela na zalogi 586.000 parov obutve.

DOHODEK:

Vrednost proizvodov in storitev, zmanjšana za porabljena sredstva, ki so bila potrebna za proizvodnjo oz. realizacijo le-teh (dohodek), so večja za 24%, tako je torej novoustvarjena vrednost 203.294.023 ND.

ZAKONSKE OBVEZNOSTI:

So dajatve iz dohodka, ki so predpisane z zakonom in smo jih dolžni plačevati. Organizacija nanje nima vpliva, ker ne more spreminjati niti osnove niti stopnje in se ne more o njih pogajati niti sporazumevati, porasle pa so za 45% in so znašale v celotni delovni organizaciji 19.769.404 ND.

ČISTI DOHODEK:

oziroma sredstva za osebno in skupno porabo ter akumulacijo so bila v prvih 9 mesecih letošnjega leta večja za 20% in so znašala 148.045.274 ND.

OSEBNI DOHODKI:

V prvih 9 mesecih smo izplačali 131.788.980 ND akontacij OD, kar v masi pomeni 25% več kot lani, oziroma 16% VEČ KOT SMO NACRTOVALI.

Povprečni OD je v naši delovni organizaciji znašal 6.271 ND, kar je 58 ND več kot v Peku in 207 ND manj kot v Planiki.

AKUMULACIJA:

oziroma sredstva za rezervni sklad in poslovni sklad je znašala po 9 mesecih 6.825.395 ND. Vendar velja poudariti, da to ni realni odraz uspešnosti v naši DO. Pravo sliko naše uspešnosti bomo videli šele pri izteku leta. Pred nami so namreč trije meseci, ki odražajo naša prizadevanja v teku celega leta, vendar pride do realizacije le-teh šele v tem času.

Če bi ob koncu strnil oceno poslovanja in poskušal biti napovedovalec pričakovanja, potem lahko zaključim z mislijo, da bo leto 1979 toliko uspešno kot leto poprej. Torej smo v danih razmerah delali uspešno, seveda pa nas to ne bi smelo uspavati, še zlasti, če se zavedamo, da nas čakajo hudi časi in da so naše notranje rezerve še vedno v veliki meri izčrpane.

Leto 1979 bo zapisano v jugoslovanskem gospodarstvu kot leto hudih pretresov in sprejetih omejitev. Na kratko bi lahko rekli, leto do sedaj največjih in trdih preizkušenj. Glede na zelo pomembne spremembe v zvezi s pogoji poslovanja, je prav, da si ogledamo najpomembnejše spremembe.

Analize in ocene, ki so bile izvedene za ugotavljanje vzrokov stalno navzoče nelikvidnosti v jugoslovanskem gospodarstvu in visoke inflacijske stopnje ter nenormalne rasti cen do 8. 8. 1979, so pokazale, da smo trošili več, kot so nam materialne možnosti dopuščale.

Kje so bile možnosti takšnega ravnanja? Odgovor ni preprost in bi zahteval daljšo pojasnitev, vendar se bom omejil le na najbistvenejše, ki so imele vpliv in ga tudi še imajo na naše poslovanje.

— Neurejeni odnosi na področju izvozno-uvozne politike in nesmotno trošenje in poslovanje z deviznimi sredstvi.

— Na področju investicij je zakonodaja omogočila naložbe tudi tistim, ki niso razpolagali s sredstvi za plačilo ter s tem omogočali vlaganja v gospodarske in negospodarske investicije ne glede na materialne možnosti. Vse to pa je imelo vpliv na tehnološko zastarelost investicij in nerentabilnost nove proizvodnje in s tem namesto dohodka za nadaljnjo reprodukcijo — izgubo.

— Neurejeni odnosi in zakonodaja na področju cenovne politike, ki nekaterim omogoča monopolni položaj in prisvajanje dohodka.

— Kot zadnjo posledico, ki jo še nismo uspeli obvladati, je

dogovarjamo se – dogovorili smo se

TOZD Obutev Žiri

**15. redna seja delavskega sveta
TOZD Obutev Žiri.
5. 11. 1979**

Poglejmo, o čem je razpravljal delavski svet:

- o razpisu javne obravnave osnutka sprememb Statuta TOZD Obutev Žiri, osnutka samoupravnega sporazuma o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih v TOZD Obutev Žiri in sprememb Samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v TOZD Obutev Žiri,
- o razpisu referenduma za navedene samoupravne akte,
- o delovnem koledarju za leto 1980,

- potrdili so predlog smernic za pripravo srednjeročnega plana in elementov za izdelavo samoupravnih sporazumov za obdobje 1981–1985,

- pregledali pripombe in pripravili predlog Pravilnika o štipendiranju in nagrajevanju učencev z učno pogodbo in sprejeli ta pravilnik,

- pregledali pripombe in pripravili predlog pravilnika o izobraževanju in pravilnika o pripravništvu in strokovnih izpitih delavcev v gospodarstvu za sprejem na zboru delavcev,

- razpravljali o samoupravnem sporazumu o minimalnih standardih za življenjske in kulturne razmere pri zaposlovanju delavcev na območju občine Škofja Loka,

- potrdili predlog samoupravnega sporazuma o oblikovanju in postopnem prehodu na ekonomske stanarine v občini Škofja Loka.

Delavski svet je sprejel naslednje sklepe:

- Razpisuje se javna obravnava sprememb Statuta TOZD Obutev Žiri, Sprememb Samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v TOZD Obutev Žiri in osnutka samoupravnega sporazuma o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih v TOZD Obutev Žiri od 12. 11. 1979 do 27. 11. 1979.

- Razpisuje se referendum za sprejem sprememb Statuta TOZD Obutev Žiri, Sprememb Samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v TOZD Obutev Žiri in osnutka Samoupravnega sporazuma o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih v TOZD

Obutev Žiri za 11. 12. 1979.

- Imenuje se volilna komisija v sestavi: Franc Jesenko (1302) — predsednik, Milan Kopač — namestnik, Helena Čuturič — član, Vinko Oblak (979) — namestnik, Jereb Stana (2908) — član, Dominik Strel — namestnik

- Imenuje se komisija za sestavo volilnega imenika v sestavi: Vinko Podobnik — predsednik, Alojz Poljanšek — član, Marija Justin — član.

- Sprejme se predlog delovnega koledarja za leto 1980 v predloženih oblikah,

- sprejme se pravilnik o štipendiranju in nagrajevanju učencev z učno pogodbo v predloženem besedilu,

- potrdi se predlog Samoupravnega sporazuma o izobraževanju in Samoupravnega sporazuma o pripravništvu in strokovnih izpitih delavcev v gospodarstvu.

- O sprejemu obeh samoupravnih sporazumov bodo odločali delavci na zborih delavcev, 15. 11. 1979.

- Sprejme se Samoupravni sporazum o minimalnih standardih za življenjske in kulturne razmere pri zaposlovanju delavcev na območju občine Škofja Loka v predloženem besedilu.

- Predlog Samoupravnega sporazuma o oblikovanju in postopnem prehodu na ekonomske stanarine v občini Škofja Loka se da v sprejem na zbor delavcev, 15. 11. 1979.

- Imenujejo se inventurne komisije za popis virov, denarnih sredstev, terjatev in obveznosti ter komisije za popis materialov, gotovih izdelkov in nedokončane proizvodnje v TOZD Obutev Žiri v predlagani sestavi.

- Odobri se nakup osebnega avtomobila VOLGA — GAZ — 2402 karavan, v znesku 88.000.— din

- Odobri se izdelava projektov za lovni bazen pri cisternah na mazut, v znesku ca 120.000.— din.

- Odobri se povečanje stroškov za pripravljala dela za gradnjo hale na Colu (pridobivanje soglasij k lokacijski dokumentaciji) v približnem znesku 150.000.— din

- Pravno službo se zadolži, da pripravi rokovnik za konstituiranje TOZD na Colu in da se po tem rokovniku začne s proceduro.

16. redna seja komisije za delovna razmerja za TOZD OBUTEV Žiri dne 26. 10. 1979

Komisija je sprejela sklep o sprejemu delavk v delovno razmerje v obratu COL, pregledala prošnje za sklenitev delovnega razmerja drugih prosilcev in jih rešila skladno s potrebami po delavcih. Pregledala je predložene izjave za prenehanje delovnega razmerja in jih ustrezno rešila. Komisija je sprejela sklep o razporeditvi Jereb Marjana 1411 za opravljanje delov. opravil 6510. — vodenje popravila reklamiranih čevljev in Alojza Burnika za opravljanje delovnih nalog 6503 — zamenjava VKV delavcev v montaži obutve. O vlogi Grošelja Draga

za razporeditev za delo samo v dopoldanski izmeni je komisija zadolžila kadrovske službe da poskrbi za rešitev, ko bodo za to možnosti, predvidoma do konca leta. Komisija je tudi sklenila, da se v obratu COL razporedi Silva Kobal za opravljanje delovnih nalog 6210 — vodenje traku, Draga Koren pa se razporedi na delovno opravilo 6101 — zamenjava VKV delavcev v šivalnici. Marija Rudolf, 4019, delavka v oddelku šivalnice Črni vrh se razporedi 4 ure za opravljanje dela v proizvodnem oddelku, preostale 4 ure pa za opravljanje nalog 6603 —

čiščenje prostorov. V oddelku 610 je na izpraznjeno delovno opravilo 6141 — egaliziranje in opravljanje drugih del razporedila delavko Ivanko Pečelin, 1767. Komisija je pregledala seznam delavcev za posamezne oddelke, ki izpolnjujejo pogoje kvalifikacije, delovne dobe in opravljanja ustreznih delovnih opravil v proizvodnem procesu za razporeditev v višjo skupino, skladno z določili 17. člena Pravilnika o delitvi sredstev za osebne dohodke in sklenila, da se delavcem izdajo ustrezne odločbe.

Gornjih delov vedno primanjkuje

dogovarjamo se – dogovorili smo se

TOZD Plastika

Delavski svet TOZD Plastika, 6. 11. 1979

Večina točk dnevnega reda je bilo podobnih kot na drugih delavskih svetih, zato so tudi sklepi podobni.

Poleg tega pa je delavski svet obravnaval še:

— o ugotovitvah komisije delavske kontrole v zvezi s skladiščenjem šal v TOZD Plastika Žiri

— o ugotovitvah komisije za inovacije.

ugotovitve komisije delavske kontrole v zvezi s skladiščenjem šal v TOZD Plastika Žiri

Na pobudo direktorja delovne organizacije z dne, 15. 10. 1979, se je sestala na treh sejah komisija delavske kontrole TOZD Plastika Žiri.

Ugotovila je, da je situacija ob pregledu stanja dne, 16. 10. 1979 kritična. Šale so bile skladiščene delno pod streho poleg proizvodne hale TOZD Obutev Žiri, deloma na dvorišču delovne organizacije. Streha, pod katero so uskladiščene šale je prekratka, tako da ob deževnem vremenu voda teče na šale. Znotraj šal se nabira voda, kovinske ploščice na podplatnem delu pa rjavijo. Šale skladiščene na dvorišču delovne organizacije so neprimerno zavarovane pred vremenskimi razmerami.

Komisija delavske kontrole je ugotovila, da je vodja TOZD Plastika Žiri dal 13. 7. 1979 naročilnico vzdrževalni službi za izdelavo lope. Vzdrževalna služba te naročilnice ni sprejela, češ da je gradnja lope investicijskega značaja. Na podlagi dogovora na kolegiju je direktor delovne organizacije izdal 4. 9. 1979 nalog za izdelavo štirih lop. Po izjavah vodje vzdrževalne službe se je k delu pristopilo takoj, ko so bile dogovorjene mere. Glede izmer lop se vodja vzdrževalne službe in vodja TOZD Plastika Žiri na komisiji delavske kontrole nista mogla sporazumeti. Vodja vzdrževalne službe trdi, da je bila sprememba mere dogovorjena, medtem ko vodja TOZD Plastika zatrjuje, da na spremembo mer ni pristal.

Ugotovljeno je tudi bilo, da izmere niso bistvenega pomena za nov način skladiščenja (skla-

diščenje s paletami s pomočjo viličarja). Po izjavah vodje vzdrževalne službe je rok v katerem so postavili štiri barake sprejemljiv glede na to, ker je potrebno pripraviti material in z razpoložljivo delovno silo ter ostalimi zadolžitvami, ki jih nalaga vzdrževalni službi TOZD Obutev Žiri, te barake tudi postaviti.

Prav tako je bilo ugotovljeno, da se šale skladiščijo zaradi pomanjkanja prostora zunaj že več let. S tem, ko se povečuje kapaciteta proizvodnje, se povečuje tudi količina šal, ki je zložena na dvorišču. Da bi šale vsaj delno zaščitili pred vremenskimi razmerami so jih pokrivali z PVC folijo, ki pa je imela svoje slabe in dobre lastnosti.

Delavci, ki opravljajo dela in naloge »oddaja šal in manšet« v TOZD Plastika Žiri se srečujejo tudi s težavami neplanirane proizvodnje v TOZD Obutev Žiri, tako da zaradi pogoste menjave artiklov, skladišča ne morejo imeti urejenega.

Po izjavah vodje TOZD Plastika Žiri in vodje oddelka plastike, so šale uskladiščili v lope že, ko le-te še niso bile izdelane in ko so dobili pristanek vzdrževalne službe.

Komisija delavske kontrole je ugotovila, da je materialna škoda nastala, pojavlja pa se

problem dokazovanja krivde in odgovornosti za povzročeno škodo.

Podrobnosti v zvezi s to problematiko so navedene v zapisniku 2., 3., in 4. redne seje komisije delavske kontrole TOZD Plastika Žiri in v pisemenih odgovorih vodje TOZD Plastika Žiri, vodje proizvodnje plastike, vodje vzdrževalne službe in delavcev, ki opravljajo dela in naloge »oddaja šal in manšet«, gradivo so delegati delavskega sveta že prejeli.

Komisija delavske kontrole Delavskemu svetu TOZD Plastika Žiri predlaga, da delavski svet na podlagi gradiva in ugotovitev komisije delavske kontrole zavzame do tega problema določeno stališče in ga za lažje odločanje posreduje komisiji delavske kontrole TOZD Plastika Žiri.

Sprejet je bil naslednji sklep: Komisija naj najprej raziše to malomarnost in osebno odgovornost do imovine. Drugič pa, da se okrog tega odnosa, kaj bo kdo naredil in kaj ne bo naredil, tudi poda jasno stališče.

V zvezi z inovacijami je delavski svet po daljši razpravi sklenil:

Komisija za inovacije naj preveri verodostojnost podatkov. V tozdu se po samoupravnih delovnih skupinah to predebata in razčisti in v pismeni obliki posreduje delavskemu svetu ali komisiji.

Jože Štucin bo na sestankih po izmenah razložil upravičenost do nagrad.

Pod točko razno pa je delavski svet sklenil:

— odobri se nabava kontejnerja v vrednosti 231.880.— din za mešanje ločilca. To je začasna rešitev, dokler ne bo narejeno skladišče vnetljivih materialov.

— potrdi se sklepe komisije za delitev sredstev za OD v predloženem besedilu.

13. redna seja komisije za delovna razmerja za TOZD Plastika Žiri dne 18. 10. 1979

Komisija je pregledala prošnje za sprejem v delovno razmerje in sklenila, da se kandidati sprejmejo v delovno razmerje s pogojem poskusnega dela, če po predložitvi dodatnih dokumentov izpolnjujejo pogoj v celoti. Komisija potrdi prenehanje delovnega razmerja Rada Tavčarja na podlagi njegove izjave o samovoljnem izstopu iz TOZD Plastika, oziroma prenehanju delovnega razmerja. Komisija je sprejela predlog o razporeditvi delavcev in sklenila, da se razporedijo: Jože Jereb na delovno opravilo 7241 — samostojno brizganje šal, Albin Jesenko na delovno opravilo 7223 — vlijanje izdelkov iz PU, Kasim Hruemović na delovno opravilo 7227 — prevoz polizdelkov, Filip Košir na delovno opravilo 7222 — pripravljanje mas in Jožica Šubic na delovno opravilo 7243 — brizganje peta in napetnikov.

Tone Eniko je povedal nekaj o našem bodočem delu

dogovarjamo se – dogovorili smo se

TOZD Prodaja

19. redna seja Komisije za delovna razmerja za TOZD Prodaja dne 19. 10. 1979

Komisija je sklenila, da se prodajalni Alpina Rijeka odobri sprejem 2 delavcev v delovno razmerje za določen čas za pomoč pri prodaji v jesensko zimski sezoni. V prodajalni obutve Nova Gorica se odobri zaposlitev prodajalke za nedoločen čas. Prodajalni Alpina I, Beograd se odobri sprejem enega prodajalca za določen čas do 31. 12. 1979 in sprejem ene čistilke za nedoločen čas. O prošnji za sklenitev delovnega razmerja prodaja obutve v Škofji Loki in poslovodja prodajalne ALPINA (katerekoli) je komisija rešila negativno, ker ni prostih delovnih opravil, prav tako je komisija negativno reši-

la o prošnji Božič Marinka za prerazporeditev iz TOZD OBU-TEV v TOZD Prodaja na delovno opravilo prodaja obutve. Potrjen je bil predlog poslovodje o razporeditvi Radmile Disić na delovno opravilo prodaja obutve III. Pritožbo Antona Trčka 1185, o razporeditvi na delovno opravilo 3407 — pakiranje in nakladanje pošilk je komisija rešila negativno. Sprejeta je bila izjava Refike Džafirovič iz Bihača za prenehanje delovnega razmerja z rednim odpovednim rokom. Sprejet je bil sklep, da se sprejme v skladišče gotovih izdelkov — odpremni oddelek 2 delavca in sklep o objavi prostih mest za delovna opravila »prodajalec obutve« in izdelava statistike za prodajo.

TOZD Obutev Gorenja vas

Komisija za delovna razmerja
2. 11. 1979

Komisija je sprejela sklep, da se na prosto delovno opravilo 8005 a — samostojno vzdrževanje strojev razporedi Franc Možina, sedaj rezkalec v TOZD Plastika Žiri. Jenko Vencelj se sprejme v delovno razmerje za določen čas in razporedi za opravljanje delovnih nalog nočno čuvanje DO in kurjenje

peči za obdobje od 1. 11. 1979 do 31. 10. 1980. Odpoved Gregurčić Dragice se ne sprejme, dokler ne povrne stroškov neodslužene štipendije. Komisija je seznanjena tudi s problematiko pomanjkanja delavcev, delovne nediscipline, pa tudi odklonitvi dela v podaljšanem delovnem času v njihovih primerih, kar vse otežuje delo tistim, ki so odgovorni za izvajanje planiranih nalog.

da se objavi prosto delovno opravilo »pomoč pri kuhanju obrokov«.

18. redna seja komisije za delovna razmerja za Delovno skupnost skupnih služb, dne 12. 11. 1979

Komisija je ugotovila, da je zaradi bolniških in porodniških odsotnosti okrnjeno opravljanje delovnih nalog na nekaterih delovnih opravilih v nabavni službi, zato sprejme sklep, da se Sonji Abram podaljša razporeditev na delovnem opravilu »korespondent v nabavni službi« do 31. 1. 1980. Na delovno opravilo »pomoč pri skladiščenju« se razporedi Julijana Peternej, ki se je vrnila iz DO Poliks.

Za pomoč pri delovnih nalogah se razporedi v nabavno službo za dobo enega meseca Marija Buh, ekonomski tehnik, ki bo nastopila delovno razmerje s pogojem opravljanja pripravniškega staža. Komisija je pozitivno rešila o odpovedi delovnega razmerja Anice Peternej. Sprejet je bil sklep o razporeditvi Viktorja Čadeža, ml. za opravljanje delovnih nalog 5134 — urejanje v skladišču materiala. More Franciju je komisija odobrila izredni neplačani dopust za sobote, v koledarju označene kot delovne zaradi udeležbe na seminarju za zborovodje v Kranju, do 30. junija 1980.

Delavski svet delovne organizacije

Delavski svet delovne organizacije, 7. 11. 1979

Sklepi so bili naslednji:
— Vprašanje odprodaje, oz. odpisa kombija se odstopi v reševanje TOZD Obutev Žiri, v katerega spada avtopromet.

— Razpisuje se javna obravnava osnutka sprememb Samoupravnega sporazuma o združevanju TOZD v delovno organizacijo in osnutka sprememb Statuta delovne organizacije od 12. 11. do 27. 11. 1979

— Razpisuje se referendum za sprejem sprememb Samoupravnega sporazuma o združevanju TOZD v delovno organizacijo in za sprejem sprememb Statuta delovne organizacije za 11. 12. 1979.

— Imenuje se centralna inventurna komisija za leto 1979 v naslednji sestavi: Franci Mlinar — predsednik, Alojz Kopač — hamestnik, Anton Klemenčič — TOZD Prodaja, Silvo Kos — TOZD Plastika, Drago Pisanec — TOZD Obutev Žiri, Jože Prosen — TOZD Obutev Gorenja vas, Cvetka Jereb — tajnica

— Pravilnik o kakovosti proizvodov:

Marijan Bogataj na kratko poroča o vsebini pravilnika o kakovosti izdelkov.

Martin Kopač je poudaril, da bomo morali temu pravilniku posvečati več pozornosti in da ne sme biti zgolj formalnost. Pravilno je, da ta pravilnik sprejme delavski svet, ker bo lahko sprejemal tudi spremembe, ki jih bo verjetno precej. Kontrolo moramo izvajati že med trakom, in na traku in ne šele v skladiščni hali.

Delavski svet je po obrazložitvi sprejel sklep, da se sprejme Pravilnik o kakovosti proizvodov v predloženem besedilu.

— Delavski svet je na predlog razpisne komisije in ob soglasju delavskega sveta delovne skupnosti skupnih služb soglasno potrdil sklep, da se na razpisano prosto delovno opravilo in naloge »vođenje splošno organizacijskega sektorja« imenuje Boris Markelj, za dobo 1 leta in sicer od 1. 11. 1979 do 31. 10. 1980.

— Potrditev predlogov odbora za izobraževanje

Vladimir Pivk je poročal o sklepih 12. redne seje odbora za izobraževanje.

Martin Kopač je ob točki pretečeni roki študentov ob delu poudaril, da bi bilo treba nekaterim reči, da je to zadnje podaljšanje pogodbe, oziroma točno omejiti podaljšanje pogodbe.

— odbor za izobraževanje se zadalži, da poskrbi da se uredi takoj, ko bo začel veljati novi pravilnik o izobraževanju, da bodo imeli stari študenti ob delu enake pogoje kot novi.

— V zvezi s prošnjo slušateljev TČS bo treba preveriti, če se pravnomočno sploh lahko doda oz. upošteva višje prevozne stroške, kot znašajo stroški prevoza z avtobusom (slušatelji se vozijo z avtomobili).

Delavski svet je sprejel sklep, da se potrdijo vsi sklepi odbora za izobraževanje, s tem, da se upoštevajo dane pripombe.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Delovna skupnost skupnih služb

Delavski svet delovne skupnosti skupnih služb,
6. 11. 1979

V glavnem so na delavskem svetu obravnavali podobna vprašanja kot na drugih delavskih svetih. Tudi sklepi so bili podobni.

17. redna seja komisije za delovna razmerja za Delovno skupnost skupnih služb dne 25. 10. 1979

Komisija je sprejela sklep, da se na objavljeno prosto delovno opravilo za določen čas »obračun OD« sprejme Dragica Gorjup. Sprejet je bil sklep, da se Zdenko Bekš in Ivica Kosmač razporedita na delovno opravilo 2312 — samostojno programiranje. Pripravnik Frančiška Peternej se razporedi v finančno službo za opravljanje delovnih

nalog 4401 — planiranje in analize. Začasna razporeditev Mrovlje Silve za dobo 6 mesecev na delovnem opravilu vodenje obračuna za TOZD Prodaja se potrdi do 31. 12. 1979. Za nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom se v kadrovskem oddelku prerazporedi Nada Jereb za opravljanje delovnih nalog »administrator« v oddelku kadrovske operative, na delovno opravilo korespondent za socialno zavarovanje pa se razporedi Anica Kristan za določen čas do 30. 9. 1980. Komisija ni mogla sprejeti dokončnega sklepa o razporeditvi delavca za opravljanje delovnih nalog 5132 — pomoč pri skladiščenju, zato je naložila kadrovski službi, da čimprej pripravi predlog za ustrezno rešitev. Komisija je še sklenila,

dogovarjamo se – dogovorili smo se

(Nadaljevanje s 5. strani)

Srečko Erznožnik je obvestil člane DS o delu komisije za nagrajevanje, ki je delavskemu svetu predlagala spremembe plačilnih skupin za poslovanje in vodje rajonov TOZD Pro daja.

Sklep:

— DS DO sprejme predlog komisije za nagrajevanje, da se vodjem rajonov spremeni plačilna skupina iz 15. v 17. s tem, da odpade dosedanja stimulacija od doseženih OD v rajonu.

— Da se spremeni plačilna skupina za vodje prodajaln s 13. na 15. oz. 14. na 16. (glede na prodajalne grupe I in II), s tem, da se jim črta riziko, ki so ga prejeli v višini 0,07% od bruto prometa v mesecu.

Takšne spremembe je delavski svet potrdil izjemoma, tako naj bi ostalo do referenduma.

Delavski svet delovne organizacije je sklenil, da Alpina vloži 200.000.— din v obnovo doma na Goropekah.

Sicer pa bi v Žireh šli v gradnjo hotela, če bo prišlo do soglasja o financiranju.

8. REDNA SEJA DISCIPLINSKE KOMISIJE, DNE 8. 11. 1979

Disciplinska komisija je obravnavala 11 primerov kršitev delovnih obveznosti in izrekla 3 javne opomine, 2 opomina, 2 ukrepa prenehanja delovnega razmerja, pogojno za dobo enega leta, v dveh primerih pa je disciplinska ko-

misija sprejela sklep o ustavitvi postopka.

Pri obravnavanju kršitev delovnih obveznosti je disciplinska komisija v osmih primerih ugotovila, da je s kršitvijo delovne obveznosti nastala tudi materialna škoda. Komisija je obenem s to ugotovitvijo sprejela tudi sklep o povračilu povzročenih materialnih škod.

Opomini so bili izrečeni zaradi neupravičenih izostankov z dela.

Javni opomini so bili izrečeni: Anici Bogataj — TOZD Obutev Gorenja vas, ker je v listke za dnevni obračun dela v mesecu marcu in aprilu vpisovala več kot je dejansko naredila. Komisija je sprejela tudi sklep, da mora neupravičeno izplačani osebni dohodek v višini 333,65 din povrniti temeljni organizaciji.

Rudiju Trčku in Antonu Majiču je bil javni opomin izrečen zaradi neupravičenih izostankov z dela.

Ukrep prenehanja delovnega razmerja, pogojno za dobo enega leta je bil izrečen Antoniji Logar — TOZD Obutev Gorenja vas, zaradi tega, ker je v. listke za dnevni obračun dela v mesecu marcu in aprilu 1979 vpisovala več kot je dejansko naredila in s tem prejela neupravičeno izplačan osebni dohodek v višini 773,53 din, ki ga mora vrniti temeljni organizaciji. Ukrep prenehanja delovnega razmerja, pogojno za dobo enega leta, je bil izrečen

tudi Kasinu Huremoviću — TOZD Plastika Žiri, zaradi neupravičenih izostankov z dela.

V dveh primerih je komisija sprejela sklep o ustavitvi

postopka, ker je smatrala, da je že sam dosedanj postopek dovolj vzgojno vplival na delavca, tako da takih ali podobnih kršitev delovnih obveznosti ne bosta več ponavljala.

Skupščinsko življenje se je začelo – mi pa še vedno spimo

SIS — samoupravna interesna skupnost je skupnost, katero usmerjajo in vodijo delegati te skupnosti. Dolžnost vsakega delegata je, da zastopa ljudi, ki delajo in živijo ob njem ter da prenaša njihova mnenja delegaciji posamezne interesne skupnosti. Delegacije so dolžne, da se skupno sestanejo in ugotovijo, katere odločitve in probleme bo delegat zagovarjal na seji samoupravne interesne skupnosti. Tako nekako naj bi izgledal proces vključevanja delovnih ljudi v samoupravno odločanje in vodenje SIS, to je odločanje o razvoju svojega kraja, svoje občine, doma, svojega razvoja. Toda na žalost ni tako, vsaj pri nas v Alpini ne. Vsi smo premalo aktivni in vse preveč je v nas zasidrano mišljenje: »Zaradi mene naj bo kakorkoli že, jaz ne morem nič spremeniti, saj že drugi vse odločijo vnaprej.« Toda to ni res, res pa je, da namesto nas odločajo drugi, če se mi ne vključi-

mo. Koliko so taki sklepi nam v korist — presodimo sami.

Gradivo dobimo pred vsako sejo SIS. Obsega program seje, pa zapisnik s sklepi prejšnje seje, finančni položaj in predvideni program dela za v prihodnje.

Gradivo bi bilo manj obsežno, s tem bi dosegli, da bi ga lahko več ljudi pregledalo in seveda tudi lažje, tako pa zaradi preobširnosti ostane žal največkrat nepregledano in neobravnavano, mislim v širšem obsegu, da bi ga obravnavali tudi ljudje. Gradivo prejmejo predsedniki delegacij in predsednik konference delegacij. Po sprejemu gradiva bi bilo potrebno najti primeren čas za sestanek delegacije in obravnavo gradiva, tu pa se pojavijo težave, kajti med delovnim časom se ljudje težko sestajajo, sploh pa tisti, ki so vezani na tekoče trakove ali normo.

Sestanki v popoldanskem času pa so spet pogosto slabo obiskani. Nezainteresiranost delegatov in delegacij je vzrok nesodelovanja ljudi, kajti oni ostanejo neobveščeni. Tako se pri nas pogosto dogaja, da gradivo bolje pregleda le tisti, ki gre na sejo, ali pa tudi ne gre na sejo, tam nekajkrat dvigne roko, toda žal največkrat še sam ne ve zakaj in težko čaka konca seje, da se lahko potem mirno oddahne, z mislijo: »Pa sem opravil svojo dolžnost za letos«.

Mogoče še nekaj o položaju delegacije.

Če ne bomo imeli večje možnosti za sklicevanje delegacij, če ne bo v nas prevladalo mišljenje kot pravi star pregovor: »brez muje se še čevlji ne obuje«, če ne bo večjega sodelovanja med nami in vsemi delavci, je vse skupaj že v naprej obsojeno na propad in še naprej bomo Žirovci ostajali zadaj, zadovoljni ali pa tudi ne, kakorkoli že, saj smo si sami krivi.

Bojan BOGATAJ

Z disciplinske komisije

Kako ustvarjamo

Do konca leta še večji promet

Periodični obračun poslovanja za tretje tromesečje nam za TOZD Prodaja pravzaprav pove zelo malo ali skoraj nič, to pa zaradi sezonskega značaja naše prodaje. V zadnjih treh mesecih leta namreč dosežemo okrog 40% celoletne prodaje, torej prav zadnje tromesečje bistveno vpliva na naš končni rezultat.

Tomaž Košir — vodja TOZD Prodaja

Zato menim, da nima pomena izgubljati besed z razglabljanjem o periodičnem obračunu tozda Prodaja po tretjem tromesečju, ampak bom navedel samo nekatere podatke in skušal dati oceno do konca leta.

V maloprodajni mreži smo v prvih devetih mesecih prodali 1.062.000 parov obutve, kar je za 16 % več kot v istem obdobju lani. Prodaja je bila zelo uspešna v pomladansko-poletni sezoni, v tretjem tromesečju pa je seveda močno upadla, saj sta julij in avgust tipično »mrtva« meseca. No, z zadovoljstvom pa ugotavljamo, da se je zadnje tromesečje v prodajni mreži začelo razveseljivo. Oktobra smo namreč prodali 18 % več parov obutve kot v istem mesecu lani. Ocenjujem, da bomo do konca leta prodali vsaj 15 % več obutve kot v letu 1978, kar bo pomenilo prodajo več kot 1,5 milijona parov.

To je vplivalo, da so tudi vrednostna gibanja za mrežo ugodna. Vrednostno smo v prvih 9 mesecih prodali 34 % več kot v istem obdobju lani, oktobra pa kar 49 % več kot oktobra lani. Računamo, da bomo do konca leta postavljene plan presegle približno za 30 %. Omenim naj še to, da je bila prodaja jesenskih salonk in ženskih gležnarjev nekoliko slabša, ker je ta obutev prišla v prodajalne z zamudo, medtem ko je prodaja ženskih škornjev stekla zelo dobro. Stekla

je tudi prodaja smučarskih čevljev, tako da mislim, da zgoraj navedena ocena do konca leta ni pretirana.

Grosistična prodaja obutve ostalim kupcem je v teh mesecih velika, saj pospešeno odpremljamo predvsem smučarske čevlje in apreski obutev.

V oktobru in novembru še vedno odpremljamo tudi obutev za zahodni izvoz (tekaški čevlji), ki bi jih seveda morali poslati že prej.

V prvih devetih mesecih se je celotni prihodek TOZD Prodaja v primerjavi z istim obdobjem lani povečal za 16 %, dohodek za 22 % in čisti dohodek za 19 %. Glede na omenjeno predvidevanje sodim, da bo rezultat po zaključnem računu bistveno boljši od devetmesečnega. Poprečni osebni dohodki so se v TOZD Prodaja v prvih devetih mesecih v primerjavi z istim obdobjem lani povečali za 19 %, kar je najmanj v delovni organizaciji (DO 25 %, Obutev Žiri 27 %, Gorenja vas 29 %, Plastika 27 %, skupne službe 22 %). Ker so osebni dohodki v TOZD Prodaja odvisni od prometa, bodo seveda v zadnjem tromesečju, v primerjavi s prejšnjimi meseci, pa tudi v primerjavi z ostalimi TOZD zaradi visokega prometa, precej višji, računamo pa, da se bo do konca leta gibanje izenačilo z ostalimi tozdi.

Tomaž Košir

Iz naših prodajaln — Idrija

Leta 1954 je majhen rudarski kraj Idrija dobil novo prodajalno Alpine iz Žirov. Alpina, že s priznano kvaliteto svojih izdelkov, saj so Žiri oddaljene od Idrije le 16 km, se je tudi v Idriji kmalu uveljavila.

Doliv prebivalstva iz okolice v mesto, razvoj rudnika in drugih industrijskih obratov je ugodno vplival na delo prodajalne. Pod vodstvom poslovođa Iva Likarja je prodajalna dosegala vsako leto boljše uspehe.

Leta so tekla. Z ukinitvijo idrijskega rudnika so se občini bližala težka leta. Gospodarstvo je bilo v upadanju, to pa se je odražalo tudi na prodaji prodajalne. S prizadevanjem kolektiva pa smo vseeno dosegli načrtovani promet.

Leta 1975 je odšel Ivo Likar v Velenje na novo delovno mesto. Prodajalno je sprejela Janja Pagon. Sprejeli smo novo prodajalko Ivanko Likar. Tudi v spremenjenem kolektivu smo pridno nizali uspehe.

Idrija z okolico je majhna, prodajalna pa je v centru mesta. Na tem območju pa posluje kar pet prodajaln z obutvijo. Značilnost majhnih krajev pa je, da ima vsaka prodajalna stalne kupce, ki pa so iz dneva v dan bolj zahtevni.

Ljudski pregovor pravi, da po dežju zasije sonce. Za nas je zasijalo sonce leta 1977. Prodajalna od svojega začetka — to je trindvajset let ni bila popravljena. Pogoji dela so se poslabšali (slabo ogrevanje, pomanjkanje skladišnega prostora). Poleti 1977 pa so prodajalno obnovili. S tem smo pridobili več skladišnega prostora, boljše pogoje dela ter lepši izgled. Prizadevanja kolektiva, prenovljena prodajalna in boljši življenjski prostori prebivalstva so vplivali na naše ugodne poslovne rezultate. To leto smo prodali za 240 milj. S din, naslednje leto pa 355 milj. S din. Dobra prodaja je pokazala potrebo po dodatnih prodajalcih. Takrat sva bili zaposleni dve prodajalki z deljenim delovnim časom.

Leto 1979 pa je za prodajalno jubilejno. Prodajalna praznuje svojo petindvajsetletnico obstoja. V to leto smo zakorakali okrepjeni z novo delovno močjo. Sprejetje nove prodajalke in ukinitve deljenega delovnega časa se je kmalu pokazalo v dobrih poslovnih rezultatih. Imamo novo prodajalno, trudimo se, da ugodimo željam kupcev, vendar nismo popolnoma zadovoljne. Alpina je tovarna z dolgo tradicijo dobre kvalitete, opažamo pa, da je kvaliteta slabša. Imamo lepe modne kolekcije. Tudi tradicionalne trdnosti nimajo več. Vendar prav pri teh naših najboljših modelih se največkrat pojavijo razne pomanjkljivosti (lomljenje peta in sponk). To pa ni v korist Alpine.

Tole so nam sporočili: poslovođa Janja Pagon in pomočnici Bernarda Podobnik in Vera Koder.

Kako ustvarjamo

Imamo nova stanovanja

Dobila sem dvosobno stanovanje v novem bloku, ki sem ga bila vesela. Bistvenih pripomb nimam, ker smatram, da se vsem željam stanujočih ne da ustreči. Vsi smo najbolj veseli centralne kurjave in mnenja sem, da bi tudi v bodoče morali graditi take bloke. Če pa bi bile možnosti, bi za ves sklop blokov naredili toplarno, tako da bi se kurjava napeljala tudi v starejše bloke.

Ko razmišljam o ekonomskih stanarinah, imam pomisleke v tej smeri, da bi bilo potrebno poceniti gradnjo stanovanj, ne samo dvigati stanarine.

Vida Balantič

Moram reči, da sem s stanovanjem kar zadovoljna. Edino kuhinja je mogoče za večjo družino malo premajhna, zlasti omar v kuhinji je premalo.

Premišljam pa seveda, kako bo s prostorom za otroško igrišče, premišljuje tudi, kje bomo sušili perilo.

Sicer pa mislim, da je v redu, ker so v nove bloke začeli vgrajevati tudi centralno kurjavo.

O najemnini še ne razmišljam, upam pa, da ne bo previsoka.

Tudi za najmlajše bo v novem stanovanju bolje

Ocena poslovanja v devetih mesecih

Poslovno leto 1979 se počasi izteka, s tem pa se iztekajo tudi naloge, ki smo si jih zadali na začetku leta.

Kljub precejšnjim zahtevam naših kupcev smo z veliko mero pripravljenosti, zlasti delavcev v proizvodnji, uspeli večinoma izpolniti vse naloge, ki smo si jih postavili.

Če pogledamo drugo stran medalje, pa ugotovimo, da je uspeh, priborjen na tak način, dosežen s prevelikimi stroški (nadure, prevozi na delo, avionski prevozi itd.). Vse to pa v ceni čevljev ni vračunano, avtomatično pa zmanjšuje dohodek.

Pri postavljanju plana za leto 1980 smo take razmere predvideli, zato upamo, da bi morali plan izpolniti brez večjega nadurnega dela, če z nabavo reprodukcijskega in ostalega materiala, kakor tudi novih carinskih predpisov ne bomo imeli večjih težav kot letos.

Če si pogledamo ta prizadevanja še natančneje, smo letni plan za leto 1979 dosegli že 13. novembra. Mnogi si gotovo postavljajo vprašanje, kako ugoden bo ob tako veliki realizaciji preko plana končni rezultat.

Vse to je po preprosti logiki tudi razumljivo, toda pri letošnjih zunanjih vplivih je tako, da ima veliko negativnih manjkov pri osnovnih materialih in je edina odrešilna bilka ta, da smo s tako prekoračitvijo plana zmanjšali fiksne stroške na enoto proizvoda.

Vse napovedi strokovnjakov za naslednja leta govore, da bo rast osebnih dohodkov morala biti v skladu z rastjo dohodka, to pa pomeni, da bomo morali za isti osebni dohodek več delati.

Jaka Bogataj

Važno je da vemo

Važno je da vemo

Važno je da vemo

Angelca Filipič

kadrovške novice

Število zaposlenih se je v času poročanja v prejšnjem mesecu do sedaj povečalo skupaj za 5 delavcev.

V TOZD Obutev Žiri so nastopili delovno razmerje Mirjana Disić, v oddelku 620; Janez Bogataj v oddelku 550; Ramiz Adrovič, ki se je vrnil iz JLA v oddelku 650.

V obratu Col so nastopile delovno razmerje Pavla Petrovič, Jožica Pregelj in Martina Habe.

V TOZD Obutev Gorenja vas je nastopil delovno raz-

merje Vencelj Jenko. V TOZD Prodaja so sklenili delovno razmerje Veranda Pilepič, Rijeka, Dragan Uzelac Osijek, ki se je vrnil iz služenja vojaškega roka in Fani Praček, Nova Gorica. V delovni skupnosti skupnih služb je nastopila delovno razmerje za določen čas Dragica Gorjup.

Z delovnim razmerjem so prenehali v TOZD Obutev

Žiri Ivana Bogataj iz oddelka 630, v TOZD Obutev Gorenja vas Dragica Gragurič in Bogomil Čehovin, v TOZD Prodaja pa so prenehali z delovnim razmerjem Mihalj Skivjani-Palaš, Novi Sad, Anica Dolar Ljubljana I in Željko Podgorlec iz Čakovca.

V TOZD Plastika v tem obdobju ni bilo sprememb.

F. A.

Bogomilu Čehovinu iz TOZD Obutev Gorenja vas želimo ob odhodu v pokoj trdnega zdravja in dobrega počutja.

Ivani Bogataj želimo ob prenehanju delovnega razmerja zaradi družinske upokojitve mnogo zdravja in dobrega počutja v krogu svoje družine.

Bojan Bogataj — predsednik konference delegacij SIS

ZIVINSKI FOND V SOVJETSKI ZVEZI

Število živali je v Sovjetski zvezi zelo naraslo, in to v družbenem in privatnem sektorju. Glede na slabe vremenske razmere v preteklih letih pomeni to pravzaprav dvig stanja živine na nivo, ki je bil dosežen v rekordnem letu 1975. Največji prirast je dosežen pri svinjah, katerih število se je povečalo na 55 milijonov (+4%) in tako preseglo rekordno leto 1975 s 53,5 milij. Število goveda se je ustalilo na 117,5 milijona (+2%), medtem ko se je najmanj dvignilo število ovac in koz

In memoriam

Jožetu Gregoraču

Spet je lopata zagrnila tovariša.

Ostal je le spomin nanj in praznina.

Spoznal sem ga koncem leta 1940 v bivši Čizmarski zadruzi. Bil je leto starejši od mene in se je že dobro leto učil za čevljarja. Mojster Johan me je posadil poleg Jožeta ter mu naročil: Kar si se že dobro naučil, boš temu fantu pokazal, da bosta delala, drugo ga bom pa jaz učil! Tako sva z Jožetom šivala, delala in uganjala dreto in tolkla po

lastnih kolenih pri klinčanju, ubiranju in drugim. Po šihu pa tudi pometala in kurila peči.

Ob pričetku poletja 1941. leta sem ga pogrešil. Povedali so, da je šel zopet v Mrzli vrh za pastirja, odnosno za malega hlapca. Pač, njegov oče invalid ni mogel preživljati številno družino, brez pravega zaslužka, Jožetova vajeniška nagrada, ki jo je že takrat dobival, pa ni zadoščala niti za deset dni. Lačen pa ni

mogel delati. Moral je že v rani mladosti s trebuhom za kruhom.

Ko sva se po vojni spet srečala v Alpini, je bil dober tovariš in nikdar ga ni zapustila dobra volja in šegavost.

Neko jutro je na poti v Alpino omahnil. Vsa zdravniška veda mu ni mogla več dosti pomagati.

Pospremili smo ga na njegov prerani grob. Naj mu bo lahka domača gomila!

Ivan REVEN

Ivanu Bajtu

Odšel je tiho, kot je to delal vse življenje. Sodelavci, ki smo ga poznali, vemo, da je prišel v Alpino leta 1953, prav v letih, ko se je odločalo, kaj bo iz naše delovne organizacije nastalo.

V razvoj delovne organizacije je tiho in mirno vtikal svoje delo, se z nami odpovedoval in ustvarjal tisto, na čemer lahko mi gradimo naprej.

Med drugim je delal v montaži, vsa zadnja leta pa v zbiralnici in kopitarni.

Vseskozi smo bili priča njegovi izredni delavnosti, natančnosti, priljubljen pa je bil tudi zaradi mirnega in tihega značaja ter tovarištva.

Popoldne je našel čas, da je ustvaril dom družini, zelo aktiven pa je bil zlasti v gasilskem društvu.

Težka, neozdravljiva bolezen je premagala njegove moči in ga mnogo prezgodaj iztrgala iz naših vrst.

Vsi se z bolečino zavedamo, zlasti najbližji sodelavci, da je odšel človek, kakršnih je malo: miren, tih, tovariški, marljiv — in zato nepozaben.

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

Na temo: KAKŠNE CILJE SMO DOSEGLI Z IZREDNIM STANJEM

V razgovoru so sodelovali:

Marija Justin, Marija Strlič, Marijan Bogataj, Vinko Podobnik, Ivan Pečelin.

Razgovor sta vodila Srečko Erznožnik in Nejko Podobnik, zapiske pa je pripravil Mišo Čepčak.

1. Ali smo izdelali in poslali vso obutev?

Marija Strlič:

Vse obutve še nismo izdelali in poslali. Poslali smo vso smučarsko obutev, manjka pa nam še okrog 20.000 parov tekaške obutve, ki bo izdelana predvidoma do konca novembra oz. začetek decembra. Od tega je približno polovica klasičnih, polovica pa gama tekaških čevljev. Ostale obveznosti smo vse poravnali, razen kar je škartirane obutve. Modela Falun je iz proizvodnje prišlo mnogo neopredeljenega — ni določeno, ali je prve vrste ali B ipd. — in tega že več kot mesec dni pripravljajo za odpremo, a do srede novembra jim to še ni uspelo. Prav zato, ker ni bil pravočasno pripravljen, se bojimo, da bo precej tega modela ostalo doma.

Za koliko se bodo pa povečali transportni stroški, glede na to, da ste vso to obutev poslali z letalom?

Če blago prevaža kontejner, odpade na en tekaški čevlj približno 45 centov prevoza, na smučarski čevlj pa 1,20 dolarja. Pri avionski pošiljki pa stane en kilogram blaga približno dolar, to pomeni, da bodo stroški prevoza najmanj trikrat višji. Za ilustracijo naj povem, da smo imeli dva čarterska poleta, za vsak čarterski polet pa smo morali odšteti 72 milij. starih dinarjev potnih stroškov. Ker so bili ti poleti od nedeljah, je bilo seveda treba posebej plačati še sobotne in nedeljske nadure

skladiščnih delavcev na Brniku.

Ali gre za več ali samo za enega kupca naših proizvodov? Kakšne bi bile posledice, če obutve ne bi pravočasno dostavili?

Obutve nismo dostavili pravočasno, saj imamo 2 meseca zamude. Ker pa smo pač pošiljko dostavili, upamo, da bomo drugo leto dobili še kakšna naročila. Naši kupci so bili močno razočarani, upoštevali pa so, da smo se trudili po najboljših močeh. Vedeli so, da imamo izredno stanje in so nam to šteli v dobro. Če blaga ne bi dobavili, bi katastrofa bila popolna, naročil ne bi dobili od nikjer več.

V glavnem gre za 2 največja kupca — Heirling in Alpina Sport. Najbolj je bil prizadet Heirling, ker je naročil največ tekaške obutve z gama podplati in največ smučarskih čevljev na cosmos šali, Alpina Sport je oboje naročila zelo previdno, le po nekaj tisoč parov, Heirling pa je naročil okrog 50.000 parov game in 16.000 cosmos šale.

Kakšne težave so nastopale v zvezi z odpošiljanjem z organizacijskega vidika?

Odposlali smo takorekoč še »tople« čevlje. Iz našega oddelka smo hodili delat še udarniško v skladišče, delalo se je vse sobote. Zaradi pošiljanja ni kasnil niti en par. Delalo se je 16 ur, tudi 24 ur na dan, sobote in nedelje, če je bilo to potrebno.

Ivan Pečelin:

Iz leta v leto narašča proizvodnja, z njo vred pa tudi izpad. S tem pa se v skladišču pojavljajo izdelki, ki so dvomljive kvalitete — niso A vrste, niso pa tudi škart. Večkrat se zgodi, da pride do hibe v sami proizvodnji, v eni fazi, tako dobimo slabe ali samo leve ali samo desne čevlje — to pa je najbolj nerodno.

Marijan Bogataj:

Izredno stanje pa ni bilo uvedeno samo zaradi izvoza. V zvezi z izvozom smo uvedli izredno stanje zaradi zadovoljitve naročil kupcev.

Kar pa se tiče domače prodaje, smo izredno stanje uvedli tako zaradi kupcev kot zaradi finančnega učinka. Treba je

torej istočasno obravnavati tudi izpolnitev rokov za domačo prodajo. Zaključili smo izdelavo škornjev, če ne bi bilo izrednega stanja, bi se ta stvar zavlekla za teden ali dva. Proizvodnja športne obutve ni tekla po planu, ker smo prevzemali večja naročila, kot pa so bila planirana. V določenem obdobju smo imeli določene proizvodnje preveč in tako se je postavilo vprašanje pravočasnih rokov dobave. Lahko rečem, da smo z izrednim stanjem za domači in tuji trg skrajšali rok dobave. Kakšna je pa finančna plat tega, je drugo vprašanje.

2. Kako so potekale v tem obdobju priprave za proizvodnjo (nabava, priprava dela, planiranje, normiranje)?

Marijan Bogataj:

Obravnavanje proizvodnje, priprave na proizvodnjo so bile izvedene že pred izrednim stanjem. Med izrednim stanjem se priprava za izvozno obutev praktično ni več vršila, tekla je že priprava za obdobje pomlad-poletje 1980.

Za razliko od normalnega stanja so bili tokrat tehnologi večkrat v proizvodnji. Vsi smo bili bolj aktivni, večkrat v delovni organizaciji, da bi bila proizvodnja čim manj motena. Posebnih motenj v proizvodnji v tem obdobju ni bilo. Normiranje je bilo tako kot prej.

Imeli smo težave z nabavo purko boksa za tekaške čevlje, ker smo ga morali uvoziti, pa ni bil prave barve in slabe kvalitete. Trikrat smo ga vrgli iz plana in je še vedno v proizvodnji. Razvojni oddelček pa se sedaj že pripravlja na pomladansko kolekcijo.

Poskušali smo, da bi se v času izrednega stanja vse službe v delovni organizaciji zavedale

svoje odvisnosti od proizvodnje. Nekaj smo uspeli, vsega pa ne.

Proizvodnja zahteva določene pogoje za delo. V tem času je bilo lažje dobiti kakšno stvar npr. iz nabave, mehanične delavnice, če smo rekli, da se mudi.

Vladala je posebna psihoza. To izredno stanje bi moralo trajati še naprej, s tem da se seveda ukine delo ob sobotah popoldne.

Kakšna je bila storilnost v tem obdobju?

Storilnost ob sobotah dopoldne in popoldne je bila normalna ali celo nadpovprečna. Kakšnih posebnih poškodb pri delu zaradi tega stanja ni bilo.

Prihaja pa do določenih konfliktnih situacij. Tako so v plastiki npr. že prej delali ob sobotah popoldne, v sedanjem obdobju pa so bili veliko bolje plačani kot prej (180 % nadure) — torej za enako delo so v različnih obdobjih različno plačani.

3. Kako vi v šivalnici ocenjujete delo in probleme v tem obdobju?

Marija Justin:

V šivalnici smo izredno resno sprejeli to stanje, čeprav mislim, da v šivalnici že stalno lahko govorimo o izrednem stanju, saj smo morale ves čas delati nadure.

Lahko bi prešteli na prste, koliko sobot dopoldne smo bile proste. Ženske so stanje vzele zelo resno, proizvodnja ob sobotah ni upadla. Imeli nismo niti enega izostanka z dela, kot je to primer v drugih oddelkih, pa čeprav so pri nas zaposlene same ženske.

Delo je potekalo v redu. Delavke so dobro vedele, da mora na lahkem traku biti čim prej zunaj škorenj, na težkem pa izvozna obutev za Heirlinga. Na posameznih fazah so prišle na delo že ob štirih, petih zjutraj — poleg delovnih sobot. Nekatere faze so predstavljale ozko grlo in delavke so bile na njih stalno pripravljene več delati.

Na težkem traku je precej zmešnjave povzročil »cosmos«, proizvodnja dolgo ni dobro stekla. Kljub temu, da je bilo potrebno izdelati veliko količino, torej bi lahko proizvodnja tekla zelo dobro, pa se to ni zgodilo, saj je planska disciplina precej šepala.

To pomeni, da bi iz prikojevalnice dobivali vse artikule po planih. Tako pa smo dobivale razbitih tudi po 4—5 planov. Večkrat smo si ravno zaradi planske discipline skočili

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

v lase in dolžili eden drugega. Prihajalo je do zmešnjav, ker šale niso bile pravočasno v lite, za določene artikle ni bilo pravočasno materialov. Če bi se vsi držali zastavljenih planov, bi delo bolje steklo, manj bi bilo premeščanja in delavke bi bile veliko bolj zadovoljne. Izredno stanje sploh ne bi bilo potrebno, če bi material pravočasno nabavili in če bi tudi nadaljnji postopek potekal po planu. Kakšnih posebnih zastojev ni bilo, več je bilo premeščanja in s tem slabe volje.

4. Kakšne pa so bile razmere v montaži?

Vinko Podobnik:

Veliko stvari, ki ste jih že povedali, velja tudi za montažo. Mi izrednega stanja praktično nismo občutili. Tempo proizvodnje se praktično ni spremenil, saj smo že prej stalno

poskušali dosegati čim večjo storilnost. Edina razlika je bila v sobotnem popoldanskem delu. Največ težav smo imeli npr. pri škornjih zaradi premajhnih zgornjih delov. Delavci so to precej kritizirali, izgleda pa, da se stvar ni dala popraviti, saj so bili zgornji deli že narejeni. Šele pri zadnjih parih se je situacija izboljšala. To je bila za nas največja težava, vplivala je na slabo vzdušje in seveda na povečano število škarta. Delavska kontrola že raziskuje, zakaj je do tega prišlo.

Že za prejšnjo proizvodnjo (nizki čevlji) pa smo dobili precej reklamacij zaradi lomljenja zaponk. Zaradi velikih napak bo trajalo še nekaj časa, da se to popravi in da bo res vsa proizvodnja zunaj, da bo vse šlo v prodajo.

Kakšnih posebnih izostankov in neresnosti pa tudi pri nas nismo imeli.

Kakšni so problemi, ko pride do nepričakovanih zamenjav, spremembe proizvodnje, glede kvalifikacijske strukture zaposlenih?

Kvalifikacijska struktura je pri nas vedno slabša. Kvalificirani so v glavnem starejši delavci, ki pa so se že tudi precej »iztrošili« in jih ne moremo uporabiti na ključnih fazah. Situacijo smo reševali na vse možne načine. Včasih se je zgodilo, da smo zamenjali tudi 5 delavcev na nekem delovnem mestu, da smo dobili pravega, sposobnega. To je naš stalen problem in bo v bodoče še slabše. Če gre kakšen delavec s ključnih faz na bolniško npr.,

potem nastane problem. Pri tem niti ne trpi toliko storilnost kot kvaliteta.

Delavci so imeli med izrednim stanjem pravičen odnos do dela, brez ugovorov so zamenjali delovno mesto, če je to bilo potrebno.

Od artikla do artikla pa se razlikuje, koliko delavcev potrebujemo. Pri določenem artiklu (zahtevnejša izdelava) je ljudi premalo — in to velja za vse oddelke v delovni organizaciji, pri drugem, ki ni tako zahteven, pa jih je po vseh oddelkih preveč.

Kakšna pa je bila disciplina pri odhodih na malico?

Marija Justin:

Zadnje smo pri malici. Redno jih naročamo, izgleda pa, da ob sobotah režijski delavci ne naroče malic in tako moramo neupravičeno čakati delavke iz šivalnice, ker smo pač zadnje na vrsti pri malici. Dobro bi bilo, da se to uredi.

Še nekaj. Kar se tiče premajhnih zgornjih delov so krivili šivalnico, da ne znamo delati. Ker so skoraj vsi modeli premajhni, menim, da krivda ni pri nas in da bi morali tehnologi nekaj ukreniti. Prišli pa so v oddelek in iskali, kje smo za milimeter narobe sestavili, namesto, da bi iskali tiste napake, ki bi jih morali. Napaka je bila v premajhnih prednjikih, v premajhnih modelih.

Vinko Podobnik:

Na račun tega lahko pričakujemo precej reklamacij. Taka stvar se ugotovi kmalu, a težje jo je popraviti.

Marijan Bogataj:

Delavska kontrola bo dala »piko na i« o tem problemu.

Dodal bi, da je na traku 640, ki je delal za izvoz, prišlo do nekaterih zastojev v času izrednega stanja. To je predstavljalo kamen spotike za delavce, bila je namreč delovna sobota, zmanjkalo pa je zgornjih delov. Zgornje dele za tekaške čevlje dela za nas »Viko« Varaždin, niso pa nam mogli zagotoviti zadostnih količin zgornjih delov za klasične in za gama tekaške čevlje. Tako so delavci včasih odšli predčasno domov.

Da do tega ni prišlo tudi v lahki proizvodnji (škornji), se moramo zahvaliti samo temu, da smo dodatno poiskali še dva kooperanta. S kvaliteto izdelave teh kooperantov smo bili zadovoljni, ne pa tudi s kvaliteto izdelkov v TOZD Obutev Gorenja vas.

Ali so se v zvezi s kooperanti pojavili še kakšni drugi problemi — npr. problem rokov?

Marijan Bogataj:

Sodelovanje s kooperanti je stvar pogodbe. Mislim, da so nas kooperanti rešili in jim bomo v bodoče morali posvetiti več pozornosti. Več poudarka bo potrebno dati prav zunanjim tozdom, kooperantom. Več kot četrtno delov obute so nam že naredili kooperanti, torej smo že v taki odvisnosti, da brez njih ne moremo obstajati. V taki situaciji smo tudi pripravljeni izpolnjevati določene želje, npr. po višjih dohodkih za določen artikel.

No, v zvezi s pomanjkanjem zgornjih delov za tekaške čevlje bi še dodal, da bi jih lahko dali nekaj delati tudi v Gorenjo vas. S tem bi te zgornje dele dobili nekoliko prej, vendar bi trpela kvaliteta, storilnost, ker delavci tega ne bi bili vajeni delati, osebni dohodki bi bili nižji, trpela pa bi tudi kolekcija pomlad—poletje. Naša proizvodnja je, glede na število parov in na velikost kolektiva, prepestra, da bi lahko normalno tekla.

Pod normalnim tekom pa razumemo večjo storilnost, boljšo kvaliteto, manjše konfliktna situacije in manjše stroške.

5. Kako bi vi ocenili kakovost obute v obdobju izrednega stanja?

Ivan Pečelin:

V obdobju izrednega stanja je bil kakšen škart več, vendar ni rečeno, da ravno zaradi tega stanja. Vedno, kadar se več naredi, je tudi več škarta. Večkrat pa so za slabše izdelke

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

krivi tudi naši kooperanti (npr. slabe pete pri salonarjih, veliko smo jih dobili vrnjenih). S kooperantom iz Slovenjega Gradca imamo probleme okrog čevljev za miličnike — to ne velja samo za čas izrednega stanja. Pošiljajo nam preslabe podplate. Kooperantje s takim delom blatijo naš ugled.

Ali je bila kontrolna služba kaj okrepljena?

Da, tudi kontrola se je okrepila. Potrebno jo je bilo okrepiti v skladišču zaradi večjega izmeta. Čim hitreje je bilo potrebno pregledati, prebrati, kaj se še dobrega dobi.

Od pogostejših napak lahko omenim, da so se letos lomile pete, lomile so se zaponke, odlepljali, razpadali so montažni podplati.

Kontrolo je bilo potrebno okrepiti, saj je npr. prišlo 5000 parov, ki jih je bilo potrebno čim hitreje pregledati. Popravilo čevljev pa je tudi poseben problem, saj v proizvodnji nimamo več tako usposobljenega kadra, ki bi hitro in kvalitetno opravljal takšno delo.

V izrednem stanju so bile reakcije proizvodnje na napake mogoče nekoliko hitreje kot navadno. Res pa je tudi, da se je za gama tekaške čevlje že vnaprej pričakovalo, da bodo nastopile težave v proizvodnji, nihče pa ni predvideval, kako in v kakšni meri se bo ta težava dala odpraviti. Če bi takoj začeli popravljati napako, ki se je pri teh čevljih pojavila, oz. da bi imeli dovolj časa, bi 50—80% popravljene obutve lahko dali na trg kot prvo kvaliteto.

Marijan Bogataj:

Ločiti moramo več stvari. Cosmos je problem za sebe, saj se je problematika začela že, ko se čevljev sploh še ni »rodil« — že pred kakšnim letom. Gama podplati so svetovni

problem, ker poliuretan še ni dokončno raziskan. Podobne probleme, podoben škart imajo pri podplatih npr. tudi v Borovu. Tu pač ne moremo pomagati. Ne moremo pa kar tako mimo postrani danih podlog, pet, slabih urbasov, prekratkih zgornjih delov ipd. To so stvari, ki jih lahko rešimo, ne moremo pa rešiti tistih, ki jih sploh ne poznamo.

Kaj sploh prinaša novega beta in gama program?

Marija Strlič:

To je novost, ker, če hočemo ostati konkurenčni v izdelavi tekaške obutve, moramo priti na trg z nečim novim.

Naši sodelavci so ob obisku v ZDA ugotovili, da je Koreja močno izboljšala kvaliteto navadnih lepljenih čevljev. Če bi mi izdelovali samo to obutve, ni govora, da bi bile cene na trgu za nas ugodne. Gama pa je nekaj novega, ki nam bi, če bi proizvodnja dobro stekla, lahko dvignila cenovno grupo na trgu. Romuni in Korejci so močno izboljšali kvaliteto, so tudi okrog 5 dolarjev cenejši, tako da nam le neka nova izdelava lahko ohrani mesto na trgu — to pa naj bi bil beta in gama program.

Cosmos so pa nove smučarske forme. Vsako leto oblikujemo nekaj novosti, nekatere se bolj posrečijo, druge manj.

Cosmos je bil mišljen kot bolj poceni šala. Zelo so se trudili, da bi jo usposobili, a šele trg bo pokazal, kakšne napake ima ta model. Mislim pa, da

imamo premalo časa za razvoj novih form — eno leto je odločno premalo.

Marijan Bogataj:

Najbolj obsojanja so vredne napake, za katere poznamo rešitev, pa jih ne popravimo. Druge stvari pa moramo razumeti kot razvoj, kot spremljanje probleme in težave.

Ivan Pečelin:

Pri določenih napakah se prepočasi lotimo reševanja. Nismo dovolj elastični za takojšnje reagiranje.

Marijan Bogataj:

Narobe je tudi, ker dobimo osebne dohodke neodvisno od kvalitete. Vsako leto se osebni dohodki dvignejo za nekaj odstotkov, vendar ne zaradi večjega uspeha delovne organizacije, ampak gre enostavno za povišanje osebnih dohodkov. Vsi bomo morali biti odvisni od kvalitete, druge rešitve ni, izboljšati pa bo potrebno tudi merila za delitev osebnih dohodkov.

6. Kaj smo se naučili v tem obdobju v pogledu dogovarjanja s kupci, organiziranosti proizvodnje in sodelovanja služb?

Marija Strlič:

Glede dogovarjanja s kupci se držimo okvirov, ki nam jih da planska služba. Veliko je bilo govora, da smo prevzeli preveč naročil in je zato prišlo do izrednega stanja. S tem se ne strinjam, ker nam je bilo že lani rečeno: toliko lahko naredimo klasične tekaške obutve, toliko game. Gamo naj bi

delali čisto izven traku, tako da ta model ne bo motil ne šivalnice ne montaže. Sedaj pa moti vse, vse skupaj smo stlačili v en žakelj. Vedno je bilo rečeno, da bo vse, kar gre na Desmo stroj, šlo po posebnem traku.

Marijan Bogataj:

Vse to ni popolnoma res. Upoštevati moramo, da imajo povsod po svetu podobne probleme z gama podplati.

Zgornji deli teh tekaških čevljev pa se vseeno morajo delati na traku. Problem izvozne službe pa je, če ste se zaplinali, ko ste predvideli, da bodo ti čevlji za dva dolarja cenejši od klasičnih tekaških čevljev.

Marija Strlič:

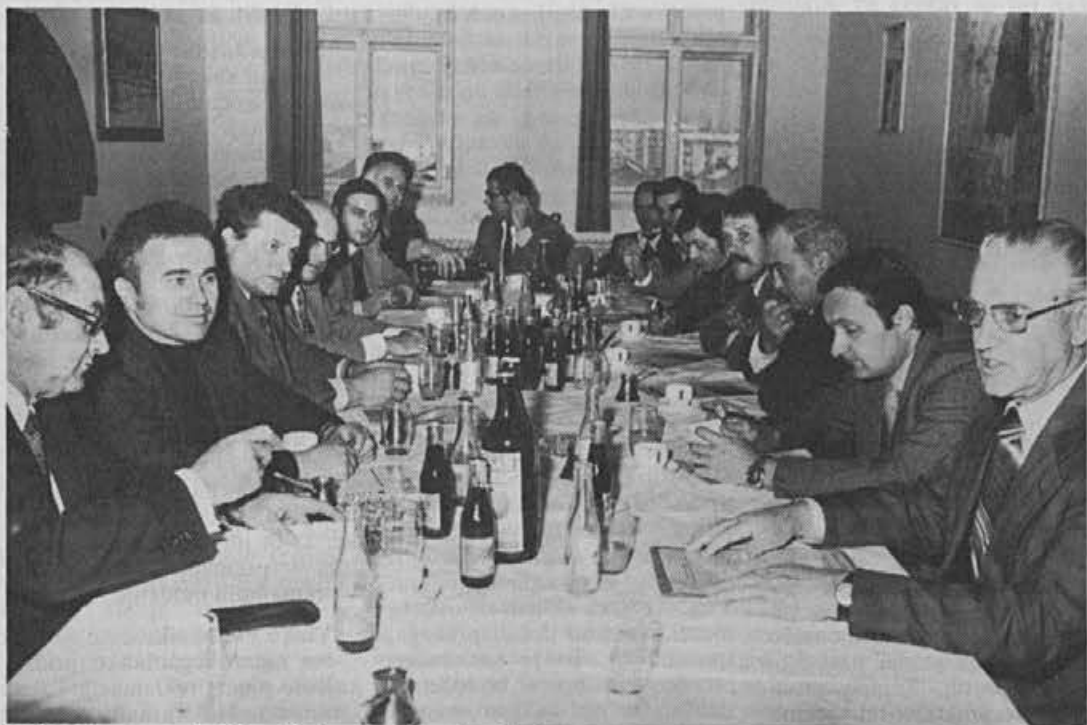
Takrat se je govorilo o prihranku delovne sile in o prihranku materiala, praksa je pač drugače pokazala. Za v bodoče lahko rečem samo to, da se bomo točno držali plana, ki ga bomo dobili od planske službe — po izdelavi in po rokih.

Marijan Bogataj:

Imamo prevelike oči, ustregli bi radi vsem, zmoremo pa ne. Ne moremo potem obvladati težav na področju razvoja, nabave, priprave, proizvodnje.

Vinko Podobnik:

Vse, kar naj bi se sedaj naučili, smo vedeli že prej. Vprašanje homogenosti proizvodnje, organiziranosti, postavljanja plana nam je povsem jasno. Veliko od tega pa ne drži, se spreminja in šele potem nastopi prava »mešanica«. Če bi se pla-

Obiskali so nas udeleženci šole za poslovodne kadre

razgovor za urednik

nov držali (do časa nabavljen in pripravljen material, organizirana proizvodnja), ne bi nikdar prišlo do zmešnjave. Vse artikule delamo hkrati in nobenega ne dokončamo. Imeli smo začetih 10—15 artiklov, manjkalo je tega ali onega materiala.

Če bi se držali plana, bi vsak točno vedel, kdaj pride nek artikel v proizvodnjo, koliko ljudi potrebujemo, koliko časa ipd. Čudno se mi zdi, da ima npr. Borovo, ki je mnogo večje od Alpine, veliko boljše plansko disciplino, manj materiala jim primanjkuje.

Marijan Bogataj:

Letos pristopamo veliko previdneje k planu za prihodnje leto. Že sedaj govorimo o kooperantih in ne šele maja, kot se je zgodilo letos. Ne maramo spet preceniti svojih zmogljivosti. Tisti, ki niso iz proizvodnje, obravnavajo stvar za včeraj, danes, nas pa je strah za jutri, kaj bo s prihodnjo kolekcijo.

Ivan Pečelin:

Po mojem mnenju na poslovalskih konferencah često delajo napake. Izvržejo modele, ki so dobri, na drugi strani pa često izberejo take modele, ki grede slabo v prodajo. Dejstvo pa je, da je proizvodnja pri nas preveč pestra.

V prihodnjih petih letih bo kvalifikacijska struktura še slabša. Ali bo to potegnilo za sabo naše načrte glede specializacije?

Marijan Bogataj:

Prodaja oz. prodajalne so Alpino često rešile iz težkega položaja. Včasih pa je trgovina tudi breme. Breme v tem smislu, da morajo imeti naše prodajalne kompletne kolekcije obutve, to pomeni toliko in toliko parov za pomlad ali jesen, toliko in toliko artiklov. S tem pa so naše serije izdelave precej razdrobljene. Kooperanti pa imajo npr. neprimerno večje serije kot mi, saj svojih čevljev ne prodajajo samo nam, ampak tudi drugim. Proizvodnjo toliko specializirajo, da imajo potem določen material stalno na zalogi.

Neko določeno specializacijo pri nas pomenijo pancerji, na drugem mestu pa bo še vedno izdelava ženske obutve za domači trg.

Kako pa zagotoviti plansko disciplino?

Marijan Bogataj:

Planske discipline v Jugoslaviji sploh ne poznamo. Drugič, mi smo še v toliko podrejenem položaju, da nimamo nobene oz. minimalno surovinsko bazo, da je naša spremljajoča industrija slaba, neperspektivna, zaostala, prepočasna. Vse bolj pa tudi v jugoslovanskem merilu spoznavajo, da čevlarska industrija za en investiran dinar tudi za enega izvozi (npr. Iskra pa mora vložiti 3 dinarje, da lahko za enega izvozi). Vse spremljajoče industrije moramo mi siliti k novostim, ki jih dobimo iz zahoda, da nam razvijajo določene proizvode. Lahko bi rekli, da smo mi razvoj za druge tovarne. Po drugih republikah posnemajo nas, tako kot mi posnemamo zahod.

Marija Justin:

Kar se tiče notranje planske discipline, lahko rečem, da planer planira na podlagi nabave. Potem pa dobimo le eno, dve barvi, ne dobimo vsega, kar potrebujemo za izvajanje plana in vse skupaj se podre.

Ivan Pečelin:

V skladišču opazimo, da določene številke obutve za izvoz ostajajo na zalogi — in to prve kvalitete, tiste številke, ki bi jih pa rabili, ki bi šle v prodajo, so pa v škartu, ali pa sploh niso izdelane.

Zaključek:

Obdobje izrednega stanja je za nami. Čeprav nam ni prineslo pozitivnega finančnega rezultata, lahko rečemo, da je bilo vseeno koristno. Pa ne koristno samo zato, ker smo s tem mogoče rešili dobro ime Alpine, ampak koristno tudi zato, ker smo začeli razmišljati o napakah, nepravilnostih v naši delovni organizaciji. Naj konec izrednega stanja ne pomeni tudi konca iskanja vzrokov, zakaj je do tega sploh prišlo, naj nam bo opozorilo in dobra šola za v prihodnje. Tudi za našo delovno organizacijo pa bi lahko uporabili izrek: »Vsaka šola nekaj stane.«

Od tu in tam

Iz Usnjarja

NOVA USNJARNA V YORKSHIRU

Kljub težavam usnjarske industrije v Angliji je lastnik Tomlinson odprl novo usnjarno v kraju Morley, Leeds pod imenom J. M. T. Leathers. Izdelovali bodo kvalitetno usnje za obutev in oblačila.

JAPONSKI UVOZ KOŽ

Letno uvozijo Japonci 170.000 ton kož, kar odgovarja 80% vseh potreb. Zaradi zaščitnih ukrepov je uvoz usnja in usnjenih izdelkov zelo majhen.

JUGOSLOVANSKO — AMERIŠKA KOOPERACIJA PRI PRODAJI ČEVLJEV

Astra Zagreb in 'Convers Chicago sta podpisala petletno pogodbo, po kateri bo Astra letno izdelala pol milijona parov čevljev za ameriškega partnerja.

REKORDEN INDIJSKI IZVOZ USNJA

Letos bodo Indijci namesto za načrtovanih 425 milij. izvozili za preko 500 milij. dolarjev usnja. Tak izvoz je povzročilo povečanje cen domačih surovih kož od 8 na 12,25 dolarja za komad. Ovčje in kozje kože so se podražile za 100%. Načrtovanega izvoza pa ne dosežajo pri izvozu čevljev.

ITALIJANSKE USNJARNE ZAPRTE ZARADI ODPLAK

Leta 1976 je bil v Italiji izdan zakon o obvezni gradnji čistilnih naprav za usnjarske odpadne vode. 13. julija letos je zakon začel veljati in vse usnjarne, ki niso storile ničesar za prečiščevanje odpadkov, so morale zapreti vrata. Ogroženo je področje Santa Croce ob Arni, v Toskani, kjer je okrog 900 usnjarn. Toskana poskuša doseči pri centralni vladi podaljšanje roka za izgradnjo čistilnih naprav, nasprotujejo pa jim predvsem pokrajine Lombardija in Emilia Romagna, kjer so v čistilne naprave že precej vložili. V Santa Croce je zaradi zapore usnjarn, ki jo kontrolira policija, ogroženih 15.000 delovnih mest in odločiti se bo treba med povečano nezaposlenostjo ali pa nadaljnjim onesnaževanjem reke Arno.

Od tu in tam

Ekonomski izrazi

BILANCA USPEHA

Dvostranski pregled odhodkov in izdatkov v preteklem obdobju. Razlika med celotnimi dohodki in izdatki predstavlja finančni rezultat poslovanja. Če je vsota dohodkov večja od vsote izdatkov, potem se ta, pozitivni finančni rezultat (dobitek) vpisuje k izdatkom in tako stanje izravnava. In obratno če so dohodki nižji od izdatkov, potem se ta negativni rezultat (izguba) vpisuje k dohodkom in tako bilanco izravnava. Bilanca uspeha se izkazuje kot dodatek (aneks) bilanci stanja. Ustvarjen finančni rezultat mora v bilanci uspeha ustrezati razliki med aktivno in pasivo v bilanci stanja premoženja za isto obdobje. V primeru, da se ti razliki v obeh bilancah ne ujemata, potem je v eni od njiju napaka, ki jo velja odstraniti.

FLUKTUACIJA DELAVCEV

Odhajanje in prihajanje osebja, zaposlenega v eni OZD. Vzroki fluktuacije so različni: od iskanja boljšega zaslužka in boljših stanovanjskih pogojev, cenejšega in hitrejšega prihoda na delo in odhoda z dela, lažjih delovnih pogojev in ugodnejših podnebnih razmer, pa vse do bolj zdravih medčloveških odnosov. Stopnjo fluktuacije merimo s stopnjo, ki jo dobimo, če število izmenjenih (razlika med številom delavcev, ki so odšli, in tistih, ki so bili v danem obdobju sprejeti) delimo s številom vseh zaposlenih.

PRIHODEK

Nova vrednost, ki nastaja v materialni proizvodnji oziroma z delom, ki ustvarja vrednost. Vendar lahko posamezne osebe pridobivajo (ne pa tudi ustvarjajo) prihodek tudi na drugi osnovi oz. na osnovi različnih razmerij z osebami, ki v materialni proizvodnji ustvarjajo novo vrednost. V našem družbenoekonomskem sistemu ustvarjajo prihodek zlasti združeni delavci v proizvodnih organizacijah združenega dela in zasebni proizvajalci, medtem ko vse druge pravne in fizične osebe pridobivajo prihodek, ki je iz izvornih prihodkov, ustvarjenih v materialni proizvodnji.

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Obiskali so nas Himalajci

Razgovor s Himalajci je bil res zanimiv

Od tedaj, ko so Jugoslovani osvojili streho sveta, je preteklo že nekaj mesecev. Fantje so se srečno vrnili domov k svojim družinam, na svoja delovna mesta. Čakalo jih je veliko čestitk, pohval, odlikovanj. No, sedaj, ko je vse to že mimo, ko so strnili svoje vtise in pripravili dokumentacijo, diapozitive in filme, ko so o svojem podvigu dali že nešteto izjav za časopise, radio in televizijo, ko so si dodobra odpočili od hudih

naporov, so se predstavniki odprave dne 25. oktobra oglasili pri nas v tovarni. Prišli so z namenom, da nam poročajo o tem, kako so se obnesli naši čevlji, ki smo jih posebno za ta namen izdelali. In kaj so nam povedali? Verjetno je veliko ljudi poslušalo razgovor, ki so ga Himalajci imeli s predstavnikom radia Žiri. Za vse tiste, ki razgovoru niste mogli prisluhniti, pa naj povem, da so fantje z našimi čevlji bili zelo zadovoljni. Povedali

so nam, da je čevljev (ki smo ga imenovali Yeti), najboljši višinski čevljev, ki so ga imeli do sedaj, in da se je dobro obnesel. Kljub temu pa, da so čevlje pohvalili, pravijo, da jih je vseeno zeblo. Pomagali so si z masažo nog, z raznimi platnenimi ščitniki, ki so jih naredili sami. Nekaj članov odprave je dobilo ozeblino, vendar ni bilo tako hudo, da bi kdo izgubil prste na nogah. Višinske čevlje bo torej treba še nekoliko izpopolniti, pred-

vsem pa izboljšati izolacijo podplata. Naj omenim, da je pri izdelavi in razvoju višinskega čevlja Yeti, sodeloval član odprave Roman Robas, ki je od vsega začetka s praktičnimi nasveti izkušenega plezalca in planinca veliko pomagal našim delavcem, ki so razvijali čevljev.

V razgovoru so nam Tone Škarja, Roman Robas, Tomaž Jamnik in Andrej Štremfelj povedali mnogo zanimivih doživetij in prigod s svoje večmesečne poti. Od tega, kako so bili srečni, ko so dosegli vrh in kako potrdili, ko je vodja Šerp Ang Phu omanil v prepad in mu niso mogli pomagati. Kako so si močno želeli videti zeleno travo, občutiti toploto sonca in se naspiti v mehki postelji. Pa vendarle so srečni, da so dosegli svoj cilj, o katerem potihem sanja vsak planinec. Tudi mi smo veseli njihovega uspeha in jim od srca čestitamo.

Ob koncu so nam povedali, da pripravljajo predavanje o osvojitvi Everesta. Predavanje bo popostrano s predvajanjem barvnih diapozitivov. Točen datum predavanja v Žireh še ni določen, vendar vas bomo pravočasno obvestili o tem prek radia Žiri in drugih sredstev obveščanja v tovarni. Upamo, da bo dvorana »Svobode« takrat do zadnjega kotička napolnjena, kajti slišali boste veliko zanimivega o težki poti do strehe sveta.

Marija Košir

Vtisi z Blatnega jezera in Budimpešte

NADALJEVANJE IN KONEC

Grade stanovanja od 10 do 120 kv. m. Za tiste z nizkimi osebnimi dohodki zgradijo letno okrog 3000 stanovanj. Poprečna najemnina znaša 6 forintov za m². Za starim Budimom grade velika stanovanjska naselja. Nekaj starih turških ulic, katere so gradili v času turške vladavine, so pustili kot spomin na tiste čase, druge so pa podrli in grade velike stolpnice, največje imajo 2000 stanovanj, torej do 8000 ljudi v eni stavbi. Taka pospešena gradnja je sedaj nujna, ker so mnogo zamudili od leta 1936 do leta 1956. Zgradili so tudi veliko toplarno za 30.000 stanovanj. Vsekakor v prid ekonomičnejši kurjavi in onesnaženosti zraka, kajti toplarna

ima tudi filtrirne naprave. V bližini, kjer je rimski Aquicum, so nas tudi nastanili v motelu Venus. Tu je tudi avtocamp in kopališče s toplo termalno vodo, vendar se tokrat nismo utegnili kopati.

Zadnji dan smo si ogledali tudi enega od osmih živilskih trgov, ki je povsem pokrit in po površini kar precej večji kot naša največja hala gospodarskega razstavišča v Ljubljani. Če živila ne bi bila hitro pokvarljiva, bi se jih na tem trgu splačalo kupiti. Dobro so bili založeni z govejim, junečjim in svinjskim mesom, pa tudi cena je bila od 60 do 80 forintov. Lahko rečemo, da so cene živil tu precej nižje, ker je Madžarska še vedno bolj kmetijska država.

Po vojni so si polomili zobe s kolektivizacijo, zato so začeli z drugačno taktiko. Kmetijskim združenjem so dajali posojila pod ugodnimi pogoji in jim olajšali z regresi nabavo mehanizacije in jih za določeno obdobje oprostili državnih dajatev. Najuspešnejšim kmetijskim združenjem pa so celo črtali posojila za 30% ali pa tudi več z ozirom na uspeh. S tem so se posvetila krepko opomogla in so začeli dosegati velike uspehe v kmetijski proizvodnji. Tako so živilski trgi dobro založeni s kakovostnim in poceni blagom. Tudi mesa je vedno dovolj in ni takega nihanja kot pri nas. Enako je tudi z drugimi živilji. Veliko živil tudi izvažajo. Dobimo jih velikokrat tudi v naših trgovinah. Zanimivo je, da država ne pusti

zasebnikom, da bi imeli trgovine, gostilne, mesarije, taksije in avtoprevoz, druge zasebne obrtniške dejavnosti pa so dovoljene.

Napotili smo se tudi v enega od velikih supermarketov, ki pa tukaj nima tega zahodnjakega, tujega, nerazumljivega imena. Tem prodajalnam pravijo bolj ustrezno ABC, kjer lahko kupite vse od A do Ž. Velike ABC odpirajo šele ob 10. uri, prav tako ostale trgovine. Za naše pojme je to pozno.

Skozi začetno gnečo smo se takoj napotili po tekočih stopnicah v tretje nadstropje. Ženske so se zanimale za ekonom lonec, ki so cenejši kot pri nas, vendar dražji kot so bili na Češkem. Moški pa smo se zbirali okrog železne robe. Toda orodje, med katerim je veliko jugoslovanskega, je več kot

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

enkrat dražje kot pri nas. Črno-beli televizorji so še takšne kvalitete, kot so bili pri nas pred sedmimi leti, barvnih televizorjev pa sploh nismo opazili. Čeprav kvalitetni radiotranzistorji poznane madžarske tovarne »Gelka«, ki jih izdelujejo po znameniti japonski licenci, s katero sodelujejo, polnijo naše jugoslovanske trgovine in izložbe, smo jih na madžarskih policah zaman iskali. Skratka, tamkajšnji potrošnik je za nabavo električnih pripomočkov, akustičnih in video aparatov še najmanj sedem let za jugoslovanskim potrošnikom. Nič boljše ni z ostalim potrošnim

blagom. V oči mi je padlo, da na Madžarskem moške obleke označujejo z drugačnimi številkami kot pri nas. Obleke označujejo po višinski meri človeka. Tako so označene mere 164, 170, 176, 182 in 188, te mere so v centimetrih. Seveda so za vitkejše in obilnejše postave še ustrezne številke ali označbe za širino. V pritličju sem se znašel praznih rok, ker nisem našel tega, kar bi se z ozirom na naše razmere splačalo kupiti. V bifeju pa mi je vseeno uspelo pogasiti žejno s coca colo, ki je za naše razmere skoraj zastoj, samo 3 forinte, pri nas pa je že 10 din v vsaki točilnici. Sploh pa je

ravno obratno kot pri nas: alkoholne pijače so drage, brezalkoholne pa poceni, pri nas pa mora mladoletnik velikokrat v gostilni popiti alkoholno pijačo, ker ima premalo drobiža za brezalkoholno.

Poznano ogrsko salamo prodajajo po hotelih samo tujim turistom za konvertibilno valuto, med katere sodi tudi jugoslovanski dinar. Drugače te salame v navadnih trgovinah ni mogoče dobiti. Tudi drugo robo zahodnega porekla je mogoče dobiti samo za tuj denar. Za to obstoja nekaj posebnih trgovin. Lahko rečem, da smo tistih 500 dinarjev, ki smo jih na meji zamen-

jali, imeli zadosti in da je nekaterim denar še ostal. Ko smo se vrnili na našo mejo, tudi cariniki niso imeli potrebe, da bi brskali po naših bisagah.

Vsi smo bili zadovoljni s potovanjem, ko smo si spet ogledali drugo deželo, njih navade in posebnosti, ter kako se je ta narod vživel in kako živi v tem prostoru, v katerega ga oklepamo sosedje. Razen tistih, ki jim ugaja pivo in vino, tudi nismo veliko napravili. Upam, da bodo tisti, ki bodo potovali v to deželo iz tega sestavka vsaj nekoliko spoznali deželo, kamor odhajajo.

Ivan Reven

Pred sindikalno organizacijo vedno bolj pomembne naloge

stranska, nepomembna stvar. Tudi mi smo tega mnenja, saj nam to zadaja vrsto problemov. Ne toliko pri naročanju, kot pozneje pri prodaji. Že lansko leto smo na enem izmed sestankov sprejeli sklep, da naj se s temi zadevami ukvarjajo trgovine in ne sindikati. Žal je ostalo le pri besedah.

Moram navesti nekaj problemov, s katerimi se srečujemo. Eden pglavilnih je prostor. Ne moremo tako velike količine nabaviti in vskladiščiti enkratno in šele nato prodajati. Tako kljub našim prizadevanjem pride do ne-

godovanja sodelavcev, vendar je tu treba razumeti, da 30 ton krompirja in nič manj jabolk preklada le nekaj ljudi, kar je velik napor za tiste, ki so pripravljeni žrtvovati cele dneve. Predlagam, da se o nabavi ozimnice izvede anketa med delavci in ugotovijo druge možnosti za nabavo le-te.

Upam, da bodo ljudje na tak način izrazili svoja mišljenja.

V prihodnjem obdobju nas čaka vrsta zahtevnih nalog. Mnogo je stvari, katerih nimamo urejenih tako, kot to

od nas zahtevajo. Ena med njimi so novosti v finančno-materialnem poslovanju v Zvezi sindikatov.

Drugo, kar je za nas vse izredno pomembno — krepko poživiti delo IO po tozdih — toda tu se moramo zavedati, da to ni stvar samo predsednikov, ampak nas vseh. Potrebno bo organizirati razne komisije, kar bo močno popestrilo delo sindikata, seveda ob prizadevanju slehernega člana IO, pa tudi ostalih.

Vinko Kopač

Ena trenutno najpomembnejših nalog naše organizacije je bila vsekakor razprava o 9-mesečnem obračunu poslovanja. Tu bi rad poudaril zlasti pomembnost samoupravnih delovnih skupin, da se le-te takoj ob prejemu gradiva, seveda ob pomoči IO OO sindikata in strokovnih služb res sestajajo, zahtevajo pojasnila in dajo predloge za čim boljše poslovanje. Naloga nas in vseh ostalih DPO je, da se temeljito pripravimo na zboro delavcev.

Nadalje menim, da je tu akcijski program, s katerim smo si zadali vrsto nalog, moramo pa jih tudi dosledno izvajati. Kadrovska politika, planiranje, nagrajevanje po delu, izobraževanje itd.

No, poleg že omenjenih nalog in seveda tudi dela, smo se še do pred kratkim ukvarjali z nabavo in prodajo ozimnice. Marsikdo bi rekel: po-

Pred kratkim so nas obiskali predstavniki republiških in občinskih sindikatov

gledani. Danes je ravno obratno. Otroci so bolj inteligentni, bolj razgledani, toda zreli, življenjsko zreli, so dosti manj.

Naša rojčinja je leta 1947 odšla na učiteljske, potem pa z dekretom na Primorsko — v Čezsočo pri Bovcu, kjer je ostala 6 let, tja do leta 1958, ko je prišla z družino v Žiri. Po sedmih letih se je preselila v Ljubljano, najprej je poučevala nekaj let na Osnovni šoli Jožeta Potrča, nato pa vsa leta na Osnovni šoli Majde Vrhovnikove na Vrhovcih pri Ljubljani.

»No, upam da bom tu pričakala pokojnino.

Če pogledam teh 28 let nazaj, mislim, da sem pogosto z veseljem spremljala uspehe svojih učencev, da mi to precej pomeni.

Lahko rečem, da sem v tem času doživela marsikaj lepega, zlasti na Primorskem so me zelo pri srčno sprejeli in Čezsoča mi pomeni drugi dom.

»Za največji uspeh v mojem poklicu si štejem, če otroku priučim delovne navade, ki mu pomagajo, da se uspešno šola in da je uspešen tudi pri delu. Ali pa ko otrok nesmiselne stavke prvič poveže v smiselno celoto«, pripoveduje Ivana Šuler.

Spet predstavnica medvojnih doraščajnikov, saj je ob koncu vojne štela komaj štirinajst let (rojena 1. 5. 1932). Premišljam, ali niso težki časi največja šola za življenje.

»Res, moram reči, da pravzaprav otroci med vojno nismo imeli prave mladosti, zgodaj smo se zresnili. Zato pa smo delali marsikaj koristnega za narodno-osvobodilno borbo. Pionirji smo bili dobro organizirani, zbirali smo se v stari šoli, med drugim pa izdelovali copate za bolnico Franjo. Spominjam se večkratnih nasopov v Cerknem, kamor smo se vozili z lojternim vozom. Za te nastope smo vadili pri Žibertu v Žireh.

»Pred vojno sem opravila s štirimi razredi, med vojno pa sem obiskovala tudi partizansko šolo — približno leto dni.

Če ocenjujem nas, tedaj med vojno, in primerjam z današnjimi mladimi, mislim da smo bili mi precej bolj zreli, čeprav precej neraz-

Pa tudi v Žiri prihajam zelo pogosto, vsake 14 dni, saj sem pravzaprav prevzela našo domačijo. Vedno je treba kaj postoriti, zato skorajda ni časa za srečanja z vrstniki v Žireh ali s tistimi, ki tja prihajajo, čeprav bi bilo to zelo zanimivo in mogoče tudi koristno. To pa ne pomeni, da ne spremljam, kaj se v Žireh dogaja. Zelo me veseli, ko vidim, da naglo napredujete, da se pojavljajo nove in nove dejavnosti.

Mogoče še tole, ne bi smeli zanemariti starih naselij, kot so Žiri ali Tabor. To je pomembno, ne samo za tiste, ki na tem področju živimo ali smo živeli, temveč za vse Žirovce.

Tekst: Nejko Podobnik
Foto: Brigita Grošelj

Od tu in tam

Od tu in tam

Kaj bo s planinskim domom na Goropekah

Alpina je dobila ponudbo Planinskega društva Žiri, da pomaga pri sanaciji razmer v domu. Problem je pereč, zato je bilo treba temeljito razmisliti.

V Žireh se za rešitev gostinskega vprašanja ponuja več rešitev, zato smo začeli razmišljati v Alpini o več variantah:

— DOM NA GOROPEKAH — zasilna ureditev, upravlja še naprej planinsko društvo, poslovanje je v zakupu

— DOM NA GOROPEKAH — primerna ureditev, s tem da dom prevzame Alpina

— MOTEL — novogradnja

— HOTEL — novogradnja

Za dom na Goropekah bi bila najhitrejša — najcenejša, seveda začasna rešitev, da bi Alpina v lastni režiji dom olepšala zunaj in znotraj. Gostinske prostore, kuhinjo, stopnišče in spalnice bi kazalo na novo prepleškati, leseno oblogo pa verjetno prelakirati, v spalnicah ostružiti parket. Kuhinjo bo nujno opremiti z najnovejšo novo opremo — urediti prezračevanje kuhinje, izboljšati spodnje in gornje sanitarije. Po oceni naj bi vsa ta dela stala okrog 20 milij. S din.

S tem bi Alpina imela določene prednosti v domu.

Seveda bi bila možna varianta, da dom prevzame Alpina v upravljanje.

Kakor hitro bi se planinska postojanka preimenovala v gostinski obrat in še zlasti, če ta obrat prevzame delovna organizacija, bi se zahteve po ureditvi doma povečale. Za primerno notranjo ureditev bi potem potrebovali najmanj 100 milij. S din.

V primeru, da bi dom prevzela v upravljanje Alpina, bi morala zaposliti precejšnje število delavcev, kajti od nikogar ne bi mogli zahtevati, da bi delal vse sam.

Kolikor pa bi Alpina gostinsko dejavnost dala najprej v zakup, s tem, kljub povečanemu stroškom ne bi kaj več pridobila, kot če dom še naprej upravlja planinsko društvo, seveda ob materialni in finančni podpori naše delovne organizacije.

Kaj pa motel ali hotel v Žireh?

Marsikje v svetu za potujoče rešujejo problem pre-

nočevanja z moteli. Po informacijah, ki smo jih dobili, pride v Žireh motel v poštev le v primeru, če bi gostu ponudili poleg opremljene sobe samo zajtrk. Kakor hitro bi se odločili tudi za kosila (kar je za naš kraj nujno potrebno), bi bila investicija, glede na današnje predpise in zahteve inšpektorskih služb previsoka in poslovanje nerentabilno.

Jelovica iz Škofje Loke nam je obljubila, da nam bo klub temu izdelala idejni osnutek motela z 10 sobami in kegljiščem. Stroške za investicijo montažnega motela naj bi prevzele vse delovne organizacije v Žireh. Ko bo (če bo) idejni osnutek izdelan, s predvideno višino investicijskih stroškov, bomo podatke posredovali.

S hotelom pa je stvar taka. Izkušeni gostinci so nam svetovali, da bi za potrebe Žirov bil najprimernejši. Pokrival naj bi vse potrebe krajanov, vključno z družbeno prehrano, prehrano in prenočevanjem poslovnih partnerjev in prehodnih turistov.

Vrednost investicijskih del bi bila od 3,5 do 4 milijarde S din. Žirovci naj bi zbrali vsaj 2 milijardi (vključno s krediti), ostalo pa je pripravljen financirati Petrol, TOZD gostinstvo.

Kaj bomo napravili, morda ni samo stvar delavcev Alpine.

Lojze Kopač

POVEČAN IZVOZ ČEVLEJ IZ ITALIJE

V prvem polletju letos se je italijanski izvoz povečal v primerjavi z enakim obdobjem lani za 35%, in sicer na 216 milij. parov. Do konca leta bodo izvozili 400 milij. parov. Domača proizvodnja se je povečala za 40%.

DRAŽJE KOŽE IZ ZDA

Vrednostno je ameriški izvoz kož v prvem polletju letos znašal 514 milij. dolarjev, lani v istem obdobju pa le 318 milij. dolarjev.

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Košarka – od razočaranj do prijetnih presenečenj

Košarkarski klub Kladivar je v letošnjih tekmovanjih nastopal z dvema moškima in tremi ženskimi ekipami. Uvrstitve ekip so bile različne, zato si pogledjmo rezultate posameznih ekip.

Mladinci:

Po rezultatih je ekipa dosegla manj, kot smo pričakovali, tudi odnos do dela in vadbe ni bil v redu. Starejši igralci ne vidijo perspektive, ker nimamo članske ekipe in niso izpolnili svojih obveznosti do kluba in soigralcev v ekipi. Tako so na zadnjih tekmah igrali predvsem mlajši igralci, ki pa klub razmeroma dobri igri, niso uspeli popraviti slabe uvrstitve v Gorenjski ligi in so bili med petimi ekipami četrti. V naslednjem letu bodo morali pokazati veliko več in predvsem od njih je odvisen nadaljnji obstoj mladinske ekipe v Zürichu.

Člani:

Igrali so v pokalnem prvenstvu Gorenjske in prišli celo do finala, kjer pa so prepričljivo izgubili. Za člane so nastopili v glavnem rekreativci in je uvrstitev v finale lep uspeh, obenem pa žalostna slika nazadovanja moške košarke na Gorenjskem. Vseeno so člani opravičili skromna sredstva, ki jih za to tekmovanje potrebujejo.

Ženske ekipe so bile uspešnejše, čeprav so doživele velike kadrovske spremembe.

Kadetinje:

V gorenjski ligi smo ponovno nastopili z ekipo kadetinj, ki jo TTKS sicer ne financira. Ker pa smo imeli v preteklih letih, zaradi velikega osipa igralcev, dobro šolo, kako ne smemo delati, je bila uvedba ekipe nujna, čeprav na račun rednih sredstev. Za ekipo nastopajo pionirke ŠSD Tabor in dosegle so nepričakovan uspeh z drugim mestom, za kranjsko Savo, ki je bila lani republiški prvak. S tem so se uvrstile v polfinale republiškega prvenstva, uvrstitev v finale prvih štirih pa jim ni uspela. Razlika v starosti in izkušnjah je le prevelika, zapustila jih je tudi športna sreča. Izredno dober odpor igralcem Branika, ki so postale republiške prvakinja, je dokaz, da celo pionirke ne zaostajajo dosti in da je bil namen dosežen. Korist se bo nedvomno pokazala že drugo leto, zato bomo s takim delom nadaljevali. Nastop ekipe pa

lahko, ne glede na rezultate malega finala (razvrstitev od 5. — 8. mesta v republiki), ocenimo za zelo uspešnega.

Mladinke:

V lanskem in letošnjem tekmovalnem letu je jedro ekipe zaradi starosti prešlo v člansko ekipo. Zato od ekipe, ki je sicer leta nazaj segala v republiški vrh, letos še nišmo pričakovali boljših rezultatov. Zato je 1. mesto na Gorenjskem pravo presenečenje in le nesrečen žreb, ko je ekipa naletela na prvaka Iskro Olimpijo, je preprečil zelo dobro uvrstitev v republiškem tekmovanju. Za primerjavo naj navedem, da je bila ekipa Jesenic druga. V predtekmovanju so bile Jeseničanke občutno slabša ekipa. Zaradi tega lahko tudi

v naslednji sezoni pogumneje napovedujemo uspešno sezono.

Članice:

Za ekipo Alpine praktično do konca poletnih kvalifikacij ni bilo jasno, kje bo igrala v tej tekmovalni sezoni. Od pričakovane spremembe (za Slovenijo tekmovalno in finančno daleč ugodnejše) v tekmovalnih sistemih, smo dočakali le razširitev I. lige na 12 klubov, tr II. lige pa bodo uvedene v naslednjem letu. Tako ekipi ostane priložnost, da se v republiški ligi pripravi za ponoven nastop v zveznem tekmovanju.

Kvalifikacije so bile za ekipo bolj formalnost, saj je ekipa zmagala vseh 19 tekem zapored. Po dvakrat je premagala tudi Ježico in Ili-

rijo, ki bosta sicer nastopali v zvezni ligi. Rezultati kažejo, da tudi v Super ligi ne bi smelo biti težav in bi se ekipa, skupaj z Marlesom iz Maribora, morala uvrstiti v razširjeno zvezno ligo. Predpraznične prometne težave so bile vzrok, da se ekipa ni uspela uvrstiti v zaključni del tekmovanja za pokal Jugoslavije. Tekma s Pomurjem ni bila odigrana in zaradi pomanjkanja časa se je v nadaljnje tekmovanje uvrstila ekipa iz Murske Sobote.

Tekmovanje v Super ligi se prične 8. decembra in do konca marca bomo lahko spremljali tekmovanje za naslov prvaka Slovenije in za uvrstitev na prvi dve mesti, ki vodita v naslednjem letu v zvezno tekmovanje.

Miha Bogataj

Načrti smučarskega kluba Alpina

Po zadnjem obnem zboru kluba, še v prejšnji sezoni, je delo v smučarskem klubu malce zamrlo, pa vendar lahko pred začetkom letošnje zime mirno trdimo, da se toliko pri smučarjih že dolgo ni naredilo, vsaj kar se tiče priprav na prvi sneg, kot prav letos.

Smučišče v Račevi, kjer stoji alpinska vlečnica, bo letos še boljše, saj je uspelo fantom iz Kladivarja preseliti vlečno vrv iz srede doline na stran in bo tako celotna dolina na voljo za smuko. Prej je bilo precej dela z očiščevanjem terena in potem fiksiranjem zgornjega kolesa, vendar je sedaj, ko je padel prvi sneg, vlečnica tudi že vzgala. Ljubitelji smučanja po domačih pobočjih tako samo še čakamo na malo debelejšo snežno odejo.

Prav tako je skupina članov smučarskega kluba Alpina izvedla jeseni očiščevalno akcijo na Mrzlem vrhu. Snežne razmere so v tej dolini zelo ugodne, kar smo ugotovili lani, ko nam je uspelo organizirati nekaj tekmovanj prav zaradi idealne lege te doline. Vendar bo teren še vnaprej namenjen v glavnem za tekmovanje, za rekreacijo pa verjetno pride v poštev le, če v dolini ne bo dovolj snega.

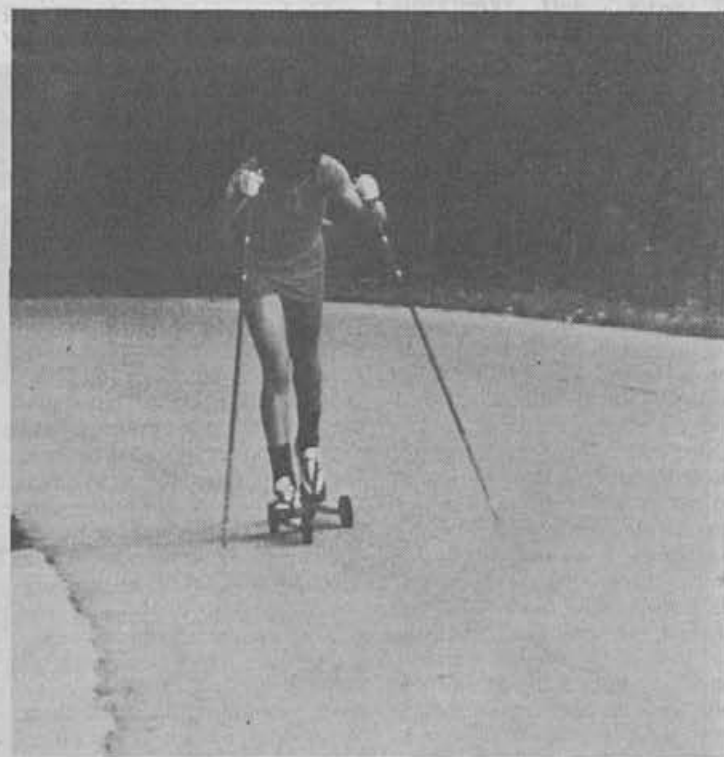
Tudi tekači so »vihteli krampe«. Na sestanku v začetku jeseni smo se dogovorili, da bomo poskušali obstoječo progo podaljšati in morda bolj približati centru Žirov. Proga je res podaljšana, vendar proti Račevi, medtem ko je za ze-

meljska dela in izgradnjo mostiča v Novi vasi zmanjkalo časa. Menimo pa, da daljša proga tudi ne bi služila namenu, ker bi jo težko vzdrževali.

Vodstvo kluba si prizadeva, da bi v svoje vrste pritegnilo čim več aktivnih članov, saj bi se s tem bistveno popravil materialni položaj kluba, ki je pred začetkom sezone nezavidljiv. Sredstva, ki so bila zbrana v prejšnjih letih, smo lani pora-

bili za tekmovanja alpskih smučarjev in še več na tekaških tekmovanjih, novih sredstev pa se do sedaj še ni nabralo veliko, saj je članarino plačalo le 30 članov. Če nam ne bo uspelo zbrati vsaj stari milijon dinarjev, bomo morali pač tekmovalci in nekateri drugi seči v svoje žepe in tako financirati udeležbo na naših množičnih prireditvah in tekmovanjih. Torej,

(Nadaljevanje na 18. strani)

Priprave na zimsko tekaško sezono

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Nogometaši so uspešno zaključili tekmovalno

V tekmovalni sezoni 1979/80 smo zaigrali v kvalitetnejši konkurenci. Z razširitvijo občinske nogometne lige smo poleg starih rivalov NK Gorenja vas, Kondorja in Poleta zaigrali tudi z Bledom, Bohinjem in Tržičem. Zaradi prevelikega števila ekip, ki bi želele igrati v ligi, se je ta razdelila po kvaliteti v dve enakovredni skupini. Po odigranju vseh tekem spomladanskega dela se bosta zmagovalni ekipi obeh skupin pomerili za naslov medobčinskega gorenjskega prvaka. Tudi pionirji so v novi tekmovalni sezoni nastopili proti novim nasprotnikom. Članska vrsta je uspešno končala nastop v jesenskem delu tekmovalja. V svoji skupini smo na prvem mestu, z enakim številom točk kot NK Tržič (to ekipo smo premagali s 5:1), vendar imamo boljšo gol razliko. Sledijo Bled (rezultat 3:4 za Bled), Kondor (10:0), Gorenja

vas (3:2), Bohinj (8:1) in Polet (5:0). Pionirji so sredi lestvice med petimi ekipami.

Tudi s sodelovanjem naših mladincev in kadetov v občinskih selekcijah smo zelo zadovoljni. Štirje mladinci igrajo v okviru občinske mladinske selekcije pod vodstvom NK Alples iz Železnikov v republiški ligi. Selekcija dosega dobre rezultate, saj je trenutno med vodilnimi.

Kadetska občinska selekcija, v kateri igra pet igralcev našega kluba, je zažvepla v letošnji jeseni, trenutno pa je uvrščena na sredini lestvice. Naši kadeti predstavljajo ključne igralce ekipe.

V zvezi s selekcijskim tekmovaljem bi omenil to, da bi glede na igralški kader bil naš klub med prvimi, ki bi bil dolžan voditi vsaj eno selekcijo. Vendar zaradi neustreznih klubskih prostorov in deloma neustreznega igrišča tega ne moremo izpeljati. Posle-

dica je, da obetajoči igralci opuščajo nogomet, ker je vožnja v Železnike ali Škofjo Loko preveliko breme, poleg šolskih obveznosti, tako izgublamo na množičnosti in popularizaciji nogometne igre.

Po zaključku prvenstva smo sodelovali v tekmovalju za »Pokal maršala Tita« na področju Gorenjske. V prvem kolu je bil naš nasprotnik NK Gorenja vas. Premagali smo jih z rezultatom 6:5, v drugem kolu pa smo izgubili na gostovanju proti NK Tržič s tesnim rezultatom 4:3 in s tem izpadli iz tekmovalja.

V novembru se aktivnost večine nogometašev preseli v zaprte prostore. Tudi mi smo že pričeli z vadbo v telovadnici

osnovne šole. Člani in mladinci treniramo dvakrat tedensko (ponedeljek, sobota), pionirji pa ob torkih. Delo je usmerjeno v pridobivanje in izpopolnjevanje tehnike z žogo in ohranjanju kondicije. V začetku februarja pa se bodo pričeli intenzivnejši treningi obeh ekip in priprave na drugi del tekmovalne sezone.

Glede na dosežene rezultate v letošnjem letu: prvi v občinski ligi, osvojitev prvega mesta na turnirju v Škofji Loki in prvo mesto v jesenskem delu tekmovalja skupine B, smo si zadali cilj — igrati proti zmagovalcu skupine A in postati prvak Gorenjske medobčinske nogometne lige.

Franci Mlinar

NAČRTI SMUČARSKEGA KLUBA ALPINA

(Nadaljevanje s 17. strani)

za prihajajočo sezono približno vemo, kje smo in kaj bomo delali. Smučarski delavci v Žireh pa ne smemo ostati na tej stopnici. Smučanje postaja vedno bolj množičen šport delovnih ljudi (v Sloveniji še posebno), zato je ob koncu tedna težko najti smučišče, kjer bi se nasmučal, kolikor bi si želel. Problemi se začno že pri izbiri smučišča, parkirnih prostorih in potem pri samem prihodu na smučišča, saj so povsod dolge vrste. Ker Slovenci nimamo kakšnih izrazitih možnosti za razvoj visokogorskih smučišč, se bomo pač morali zadovoljiti s tem, kar nam je narava dala — okoliške hribe in doline. In takšna je tudi osojna stran Goropek, proti Račevi. Že po vojni so bile »Osoje« mesto raznih tekmoval, v šestdesetih letih so bile Goropeke center žirovskih nadebudnih smučarjev, saj se je več kot sto učencev hkrati na tečaju učilo prvih korakov na smučeh, nekateri pa so bili že pravi tekmovalci. V primeru, da bo planinski dom zopet bolj zaživel, je najboljšo sredstvo za prihod iz doline vlečnica. Samo 1 km dolga bi morala biti, pa bi nas privlekla iz doline prav do koč. Seveda pa je tu več nerazčiščenih stvari, predvsem glede financiranja in ure-

ditve vseh formalnosti z lastnikom zemljišča. Pridobili pa bi tako eno bolj zahtevno smučišče, čudoviti tereni doline v Goropekah bi bili na razpolago manj usposobljenim smučarjem, katerim pa bi morali nuditi tudi lažjo varianto sestopa v dolino. Tekači rabijo za uspešno delo in napredovanje teptalni stroj, kar pa je za klub prevelik zaloga in bo pomoč potrebno iskati v celem kraju, če ne celo v občinskem merilu.

Cilj kluba bo tako še naprej razvijanje rekreativnega smučanja, medtem ko vemo, da v tekmovalnem športu za nas ni sredstev in če se bo pojavil kakšen talentiran smučar ali smučarka, bomo morali navezati stike z našimi večjimi klubi (npr. Alpetour) in zagotoviti nadaljnji razvoj tekmovalca, ki bo lahko presegal okvirje naših klubskih tekmoval.

Menim pa, da je naša primarna naloga, povezati se z vsemi, ki delajo na področju športa in rekreacije v krajevni skupnosti, da zagotovimo čim več in čim boljše pogoje za sodelovanje krajanov v letnih rekreacijskih tekih in pozimi, bodisi na malo ožjih — tekaških — ali na širših »dillacah«. Pozabiti pa ne bi smeli tudi na sankanje željne krajane, ki se tako vztrajno hočejo sankati po goropeški cesti, ki pa žal ni namenjena tej vrsti rekreacije.

Tone Kavčič

Koledar množičnih prireditev v smučarskih tekih v sezoni 1979–1980

- 9. december: OSANKARICA — Memorial pohorskega bataljona
- 16. december: POKLJUKA — Memorial — Zmaga mrtvega bataljona
- 13. januar: DRAŽGOŠE — Po stezah partizanske Jelovice
- 20. januar: DUPLJE — Po poteh Kokrškega odreda
- 27. januar: RAVNE NA KOROŠKEM — Po bojnih poteh štirinajste
- 3. februar: NOVA VAS — Bloški teki
- 10. ali 17. februar: ČRNI VRH NAD IDRIJO — Trnovski maraton
- 24. februar: MRKOPALJ — Memorial 26. zmrznjenih partizanov
- 3. marec: KRANJSKA GORA — Tek treh dežel
- 23. marec: POKLJUKA — Poključski maraton
- 30. marec: KRANJSKA GORA — Gorski tek na Vršč
- 6. april: LOGARSKA DOLINA — Množični smučarski tek
- 20. april: KOMNA — Elanov tek dvojic

Za mrliško vežico so darovali

- Franc Eržen, Dobračeva št. 10, 600.— din namesto venca ob smrti očeta;
- Vinko Naglič, iz Stare vasi, 600.— din ob smrti brata Pavleta;
- Sodelavke Anke Jereb ob smrti njene matere Marije Jereb — 600.— din;
- Franc in Jernej Jereb namesto venca ob smrti Polde Cigale — skupaj 1000.— din;
- Krajevni odbor Zveze vojaških vojnih invalidov 300.— din namesto šopka Julki Šorli iz Stare vasi;
- Marta Bajt ob smrti moža 1430.— din.

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Posvet o uspešnem izvajanju zimske službe

Prvi letošnji sneg je presenetil vse, med drugim tudi tiste, ki jih ne bi smel presenetiti — to je cestno-vzdrževalno službo, komunalno službo kot tudi miličnike. Predstavniki vseh omenjenih služb so se skupaj s službo za preventivo in vzgojo v cestnem prometu srečali sredi novembra na posvetu v Kranju, ki ga je organizirala UJV Kranj. Na posvetu so obravnavali le eno točko — koordinacijo nalog in medsebojno obveščanje med službami, ki so zadolžene za zimsko službo.

Lansko zimo so nastopale precejšnje objektivne in subjektivne težave pri opravljanju zimske službe, ni bilo vzajemnega, usklajenega delovanja. Preveč pozornosti so včasih tudi posvetili določenemu večjemu zastoju, pri tem pa zanemarili ostala vzporedna dela, kjer je tako prišlo nekoliko kasneje tudi do zastojev. Izredno pomembno je, kako vse te službe pozimi pokrivajo teren, vršiti morajo preventivo in nadzor po vseh važnejših relacijah.

Poudarili so, da je letos treba pripraviti površine, kamor lahko odstranijo tista vozila, ki jih je slabo vreme zateklo na poti nepripravljene in ne morejo naprej.

Za postaje milice je izredno pomembno ažurno obveščanje — o stanju na cestah ipd. Neko stvar je potrebno najprej izvedeti, šele potem lahko ukrepajo, so poudarili. Prav zaradi slabih zvez je večkrat prihajalo do zakasnelih reakcij. Prav na tem področju je potrebno poglobiti sodelovanje med UJV in cestno službo.

Pomembno je tudi, da že sedaj ugotovimo, katere ceste so slabše nadziranje, o katerih cestah je obveščanje slabo.

Nikakor pa ne smemo zanemariti tudi urejanja in vzdrževanja površin v mestih, naseljih. V mestu se problem neočiščenosti površin najhitreje začuti, zato je kritika ljudi ti tudi mnogo večja.

Predstavniki cestne službe je udeležence posveta seznanil z načrtom opravljanja zimske službe. Načrt podrobneje določa pripravljenost in delovanje zimske službe v prehodnem obdobju iz jeseni v zimo (le občasno zapade

sneg), kakor tudi v zimskem času.

Kako pa je organizirana služba obveščanja na UJV Kranj:

Vsaka patrola, vsak oddelek milice je povezan s stalno službo obveščanja, ta pa je tudi povezana s cestno in s komunalno službo. Stalna služba posreduje informacije o stanju in prevoznosti cest s sredstvi obveščanja (radio, televizija, časopisi).

Ob koncu posveta so udeleženci sprejeli tudi nekaj sklepov:

1) Potrebna je večja koordinacija dela med splošno, prometno in obmejno milico,

2) izboljšati je treba sodelovanje, obveščanje in medsebojno pomoč med cestnimi

podjetji, komunalnimi službami in postajami milice,

3) večjo pozornost je potrebno posvetiti vzgoji občanov za obnašanje v zimskem prometu. Voznike sneg ali polediva često presenetita nepripravljene. Pri vzgoji občanov imajo veliko vlogo sredstva obveščanja. V zvezi z obveščanjem o stanju na cestah in opozarjanju občanov na pravilno opremljenost vozil, previdno vožnjo ipd. ne smemo zanemariti lokalnih časopisov in lokalnih radijskih postaj,

4) sredstva obveščanja naj kritično pristopajo do problemov zimske službe, vendar morajo biti objektivna in svojo kritiko graditi na preverjenih dejstvih,

5) avto moto zveze morajo posvetiti večjo pozornost boljši organizaciji vlečne službe in to ob vsakem času, tako za osebne kot za tovarne avtomobile.

Še nekaj zanimivosti z omenjenega srečanja:

— Prevladala je ugotovitev, da je potrebno pozimi mnogo bolj energično izločati iz prometa vozila, ki niso usposobljena za zimsko vožnjo (brez zimskih gum, snežnih verig).

— Povečati je treba kazni za parkiranje na prepovedanih mestih, saj to med drugim ovira tudi delovanje komunalnih služb.

— Soli za posipanje cest bo v Sloveniji tudi letos na razpolago mnogo premalo. Pomagati si bomo morali s peskom, s tem pa so veliko večje možnosti, da pride do

poškodb vozil — razbitih šip ipd. Zanimivo je tudi, da navadna sol (NaCl) uspešno deluje le do temperature -6 stopinj Celzija.

— Vloga udeležencev v prometu bo izredno pomembna predvsem ob tako imenovanih prostih dnevih (ponedeljek, sredo, petek), ko lahko vozijo vsi in bodo imeli miličniki ter cestna služba izredno veliko dela.

Po Novem letu pa bo prišlo do določenih sprememb v sedanjem prometnem režimu. Dosedanja prepoved vožnje za parna oz. neparna vozila ob določenih dnevih bo verjetno zamenjana z drugačnimi omejitvami.

Mišo Čeplak

»DELO - ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne Obutve Žiri, Stara vas 23, n.s.o., ki ima v svoji sestavi TOZD Obutve Žiri, TOZD Obutve Gorenja vas, TOZD Plastika Žiri, TOZD Prodaja Žiri in Delovno skupnost skupnih služb. Ureja ga uredniški odbor: Stane Čar, Anton Eniko, Srečko Eržnožnik,

Marija Kastelec, Tončka Oblak, Marta Pivk, Anuška Kavčič — tehnični urednik, Nejko Podobnik — odgovorni urednik. Izhaja mesečno, naklada 1800 izvodov. Fotografije: Brigita Grošelj. Tisk: Gorenjski tisk, Kranj

Ne moremo vse prepeljati sami

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Ob krajevnem prazniku zanimivo

Predstavljamo vam jurišnike

S proslave ob krajevnem prazniku

Odpri smo tudi nov pretvornik na Fricovem griču

Po enoletnem nepretrganem delu in vsebinskih pripravah smo odprli radijsko postajo, s tem, da smo prenašali tudi proslavo